

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VHÖREN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

EMRDETESEK:
6-hasabos postit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyiltér sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, január 10.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelk: A titkolódzás.
- A képviselőház ülése.
- Magyarellenes úrlmek Amerikában.
- Felkekezeti villongások Szászországban.
- A kenyér-szúr.
- Motoros vasut Kecskemét és Budapest kö-
zött.
- Temesi svábok az állami iskola ellen.
- A megrekedt villamos.
- Papakosztá büntetése.
- Elfogott házasságszédelgő.
- Az utolsó Lloyd-bál.
- Apagyilkosság — könyörülethől.
- Tárcs: Három vitéz hajdú. Irta: Vértesi A.
- Regény-Osarnok: A távollevő. Irta: Montégut
Maurice.

A titkolódzás.

Arad, január 9.

Harmónia képezi alapföltételét mind-
annak, a mi az emberi felfogás szerint a
szép, a jó és igaz jegyében születik és
halad, átalán minden sikernek az emberi
szellem vállalkozásaiban. Ha a népet az
ő tudta és akarata nélkül gyámkodó ab-
szolutizmussal kormányozzák, akkor nincs
értelme a nyilvánosságnak és a II. Jó-
zsef-féle sajtószabadság a közügy helyett
a guny és piszkolódásnak állott szolgál-
tába; de a hol municipális élet, parla-
mentarizmus és sajtószabadság uralkodik,
ott titkos egyezségek és rendeletekkel,
rejtett erők és tényezők függvényeképen
nagykoru és önállóságában bizakodó né-

pet kormányozni békén és sikerrel nem
lehet, mert nincs meg az ily vállalkozás-
ban az a harmónia, mely a sikernek
alapfeltétele.

A magyar miniszterelnök négy éve
tárgyal Magyarország legvitalisabb ügyei-
ben az osztrák kormányval. E tárgyalá-
sok, bár az ország életérdekei függenek
tőle, folyton a legnagyobb titokban tartat-
nak a magyar kormány részéről, s a mi
belőlők nyilvánosságra jutott, azt az osz-
trák sajtó, illetve osztrák kormány révén
tudtuk meg mi magyarok is. Es mi lett
ennek a titkolódzásnak az eredménye?
az, hogy a magyar kormány elvesztette
az ő nehéz helyzetében a kontaktust a
nemzeti közérzülettel, és elvesztette ezzel
a legerősebb hátvédét, míg ellenben az
osztrák kolléga folyton gondoskodott ar-
ról, hogy a jól értesült osztrák közvéle-
mény az egyezkedés minden fázisában
időszerű és érdemleges megnyilatkozásai-
val támogatására legyen az ő képviselő-
jének, az osztrák kormányval.

De még mást is okozott a magyar
miniszterelnök következetes titkolódzása:
azt, hogy a hiányosan vagy épen rosszul,
sőt az osztrák forrásból ellentétesen érte-
sült magyar közvélemény lassanként el-
veszté bizalmát az ő sáfárja hivatottsá-
gában és sikeres működésének reményé-
ben. Az ellenzéki felfogás napról-napra
tért hódított s odajutottunk, hogy az osz-
trákokkal közös gazdasági egyezségnek,

melyért a magyar miniszterelnök négy év
óta küzd, most ő rajta és a parlamentnek
az ő befolyása alatt álló opportunistá cso-
portján kívül nincsen híve ebben az
egész országban, úgy, hogy a megkötött
egyezség világra kürtölt hírének nem örült
már senki, annak előnyös voltában nem hitt
senki. Mert hát éppen csak a beavatot-
tak tudják, hogy a magyar miniszterel-
nök előtt legyőzhetlen akadályok állanak
abban, hogy Magyarország gazdasági ön-
állóságának törvény szerint biztosított jo-
gát érvényesítse, hogy önérzetesen azt
mondhassa az osztrák tulkövetelések el-
lenében: „ha ti ezektől nem engedtek, átté-
rünk az önálló vámterületre.“ A nagy kö-
zönség nem tudja, mert eltitkolják előle
a magyarokra nézve kedvezőtlen helyzet
rettenetes kényszerét, éppen azért nem
méltányolja miniszterelnöke fáradozásait,
és mivel nem volt alkalma azzal együtt
és vállalva harcolhatni, most a kormány-
elnököt s egyedül őt teszi felelőssé a bal-
sikerért.

Nem pártoljuk az üres rekrimináció-
kat, s bizony ezt se* mondottuk volna el,
ha a képviselőház mai ülésén a minisz-
terelnök ismét a titkolódzásban nem ke-
resi a menedéket a nyilvánosság elől.
Pedig azt ígérte volt, hogy majd az uj-
évi beszédjében fog érdemleges nyilatko-
zatokat tenni, majd meg hogy az ország-
gyűlés első ülésén. Nos ez az első ülés
ma volt, és Széll Kálmán ismét a jövő

TÁRCA

Három vitéz hajdú.

Irta: Vértesi Arnold.

Hárman voltak hajduk hadnagyai közül va-
lók, akik egymásnak fogadást tettek nagy vi-
tői cselekedetre: Gáspár János az egyik, Nagy
Abrahám a másik, mező-madarasi Székely Ló-
rinc a harmadik.

Ifju legény volt mind a három. Bocskay
urunk zászlója alatt vitézkedtek, de hogy im-
már meglett a béke némettel, törökkel s a fe-
jedelmet is előlték méreggel némely gonoszok,
nem volt már becsülete a hajdu névnek, lator-
nak, zsványnak csufolták, kergették, üldözték
török bégek, magyar urak, német kapitányok.

Hiába mondta az öreg Illésházy nádorispán.
— Nem kell megvetni a vitézlő népet,
akik országunk szabadságáért kötötték fel a
kardot.

Ő felségének is inkább kellett holmi né-
met, rác, vallon katona, mint az igazi magyar
hajdu.

Még a nemeslevelüket is elvették volna,
amit vérök hullásával szereztek, ha lehetet vol-
na. Kállót is elvették tőlük. Meghalt Bocskay,
nem ér semmit a donatioja.

Vitézi tettekre sincs már alkalom. A király
kapitányai fenyegetik a hajdukat, hogy ne za-
varják meg a békét a két császár közt. A tör-
ök is üzenget nekik, előbb szép szóval: Mi

Vezér Ali Pasa becsületes hajdu városbeli vité-
zeknek fejenkint, mind a kik vagytok, jóaka-
ratomat ajánlom, istentől sok jót kívánok; ne
hallgassatok bolond emberek beszédét, kik tá-
madást akarnak hatalmas császár ellen.

Aztán irt keményebb leveleket: Ti kutyák
ti hitetlen ebek! Mert a hajduság nem nyug-
szik s itt is, ott is rá csap a törökre nagy zsák-
mányt ejt, bégeket, agákat, főembereket elfog,
akiktől nagy sarcot vesz.

De Gáspár János meg a két társa valami
nagyobb dolgon jártatta az eszét. Lesbe állni s
elfogni utazó bégeket vagy levágni holmi por-
tyázó pogány csapatot, azt akárki megteheti,
az nekik nem elég, ők valami nevezetesebb vi-
tői cselekedetet akarnának. Teszem azt: el-
foglalni valami várat.

— Világos várát könnyen lehetne, ha akad-
na egy pár bátor legény, — vélte Gáspár János.
A másik kettő mindjárt kész volt rá.

— Ágyu sem kell hozzá, — biztatta Gás-
pár János a két társát; — egy száll karddal is
megvehetjük.

— Hiszen jó, jó, — hagyta helyben Nagy
Abrahám; — de a pogánynak is van esze, meg
ágyuja is, puskája is. Ha csak tán éjjel nem
mászánk meg a falat.

— Nappal, fiam, fényes nappal, — mondta
Gáspár János.

Aztán megmagyarázta, hogy gondolja. Kö-
tél sem kell, létra sem kell, a kapun fognak
bemenni. Most rendelte el a török kapitány,
hogy a jobbágyság a jövő héten kaszálja a szé-

nát s hordják be a várba. No hát akkor ott
lesznek ők is, a hajduk, paraszt gunyában be-
mennek az ökrös szekerekkel, aztán kard ki,
hajrá, üssed, vágjad!

— Hát nem mi volnánk a Bocskay an-
gyalai?

Tetszett a beszéd a másik kettőnek s men-
ten elkezdtek fogadni a hadi népet. Szólitgat-
ták a vitézebbjét: kinek van kedve velük menni?

Hát hiszen sok vitéz legénynek lett volna
kedve, de várat vivni csak így karddal, kópjá-
val, az már balgatag vakmerőség, arra már nem
igen akad ember.

Tizenhatot mégis összeszedtek, avval elin-
dultak, hogy Világos várát elfoglalják.

— Kevesen leszünk, atyafiak, — mondta
Székely Lőrinc.

De Gáspár János úgy vélekedett, hogy egy
hajdu tíz törökkel fölér. Annyi, mintha száz-
hatvanan volnának. Hogy volna már az kevés?

Szoboszlótól Világosig nem állta utjokat
senki. Elpusztított falukon mentek át, amiket
még a Bástá katonái leégettek s azóta sem
épültek föl. Török erre nem igen köszált.

Paraszt ruhát könnyen szereztek. A kardot
eldugták a bő ruhában, a puskát elrejtették a
széna közt. Ugy indult a három hadnagy az
első ökrös szekérrel föl a várba, mintha a török
földesur jobbágyságai volnának.

A tizenhat emberüket lent hagyták. Azok
már hajnalhasadta előtt elbujtak a cserjésben a
vár alatt s a jeladásra vártak. Akkor majd föl-
rohannak a dobogóra, be a várba. A kapu nyit-

hétre halasztotta az ő felvilágosításait. Az ellenzék iármás tumultusánál, mely e kijelentést fogadta, többet mondott a kormánypart némasága és bizony az országban sem fog az valami különös megnyugvást kelteni. Nem az az egyheti haladék, mert ha négy évig vártunk, várhatunk még egy netig, de az a megokolása a halogatásnak, hogy majd akkor lesz a nyilatkozásnak neje, ha kész lesz a szerződés, ez az eljárás, a bevezetett tényeknek ez a politikája az, ami a népszabadsággal, az ezt biztosító alkotmányos intézményekkel nincs — *harmóniában*, és ami ismét csak nehezíteni fogja az amugy is válságos helyzetből való kibontakozást.

Wekerle és Bánffy. „Wekerle és Bánffy az új liberális párt.” Ezzel a címmel egy politikai röpirat jelent meg, melynek szerzője: „Egy Tisza-maradék” van megnevezve. A röpirat Cromvel 1645. január 9-iki beszédéből választja a mottót s belőle többek közt azt, hogy: „Ha úgy viseljük magunkat, mint a közkatona, aki csak arra ügyel, hogy a káplárjának tessék, az ország belénk fog unni és meggyűlöli a parlamentnek még a nevét is.” A füzetben politikai pikantériák is foglaltatnak. Szó van benne a paktum áráról, a Csorba-tóról, a Kossuth-párt kucséber-politikájáról, *Bolgár* Ferenc remélt államtitkárságáról, *Fejérváry* báró tervezett megbuktatásáról, stb., — de legtöbb szó esik benne *Szell* Kálmánról. Hosszasan tárgyalja a szerző a liberalizmus hanyatlását, az „új elemek” (a nemzeti pártiak) elhatalmasodását s ezzel kapcsolatban a reakció terjedését, mely oly súlyos válságba sodorta az egységesnek hirdett liberális pártot, hogy „elapangó szakadással szemben a kormány rugói csaknem teljesen elveszítették feszítő erejüket.” Majd azt mondja, hogy „hatalmas, regeneráló szociális mozgalom indult meg úgy a liberális pártban, mint a nemzet közvéleményében: s e mozgalomnak csak Bánffy, Wekerle lehet a vezére.” Föl is szólítja őket, hogy szövetkezzenek és bontsanak zászlót közösen a mostani kormány és az álliberális megbuktatására. Kifejti az új liberális-párt programját, melynek sarkalatos pontjával a gazdasági önállóságot jelöli meg.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 9.

A kiegyezés kérdése s illetve az a remény, hogy Szell Kálmán miniszterelnököt a függetlenségi párt ma nyilatkozatra bírja, nagy számban hozta össze a képviselőket. Már jóval tíz óra előtt rendkívül élénk, eleven volt a folyosó, jobbról-balról hangos üdvözlések voltak hallhatóak, az ujevi jó kívánságok még most is felhangzottak, de rögtön a kiegyezésre került a társalgás.

A beavatottak azonban már ekkor tudták, hogy a miniszterelnök érdemlegesen ma sem nyilatkozik, mert ezt nem is teheti mindaddig, amíg a szerződés aláírva nincs. Egyelőre tehát a várakozás álláspontjára kellett helyezkedni. Ezt tette Csávolszky is, a ki Kossuth mellett szintén fel akart napirend előtt szólalni, de aztán elállt a szótól.

Annál nagyobb figyelmet keltett ma Kossuth felszólalása. A „körülötte ülő párt,” — amint mondani szokta — ugyancsak biztatta.

A miniszterelnök aztán kijelentette, hogy csak a jövő héten, a mikor a kiegyezést benyújtja fog nyilatkozni.

Ez nagy lehangoltságot keltett az egész Házban, s a csalódás különösen az ellenzéken hangos kifejezést nyert. Az így keletkezett élénk jelenetek rendkívül tetszettek a karzatnak, amely vihart sejtett és a zsufolásig megtelt ma is.

Végül a bevándorlási javaslatot tárgyalták.

(Bejelentések.)

Gróf Apponyi Albert az ülés megnyitása után mindenekelőtt elparentálta a képviselőház két halottját. Major Ferencet és Dégen Gusztávot. Major Ferenc — ugymond az elnök — két cikluson át volt tagja a Háznak és erkölcsi tisztasága, erőteljes nemzeti érzése által mind nyájunk rokonszenvét kivívta. Dégen Gusztáv 1884—1896-ig szakadatlanul majd két év megszakításával halála napjáig tagja volt a Háznak és a Ház intellektuális erejének egyik köztitelében álló tényezője volt. Mindkét képviselő halálán való fájalmát a Ház jegyzőkönyvéleg fejezi ki. (Helyeslés.)

Apponyi elnök ezután bejelenti, hogy *Jovanovics* Iván titkai képviselő bemutatva megbízólevelét, bejelenti, hogy *Hódmezővásárhely* és *Hajdumegye* felirtak a képviselőházhoz az *ujonczutalék* ellen. (Helyeslés balról.) Bejelenti továbbá az elnök, hogy a Kuria elutasította a

Szatmári Mór választása ellen beadott petíciót és így Szatmárt végleg igazolt képviselőnek jelenti ki.

Egyéb bejelentések után

Lukács László pénzügyminiszter a Ház elé terjeszti a cukorkontingens egyénekenként való felosztásáról szóló törvényjavaslatot, a vámvonalon át behozott dohányilletmények megváltoztatásáról szóló törvényjavaslatot és végül beterjeszti Pécs város házbéradó engedményéről való jelentést.

A Ház a megfelelő bizottságok elé utasítja a beterjesztett javaslatokat és a jelentést.

Gróf Apponyi elnök: Napirend előtt Kossuth Ferenc kíván szólni.

(Mi van a kiegyezésben.)

A képviselők közt mozgás támad és nagy csendben kezd.

Kossuth Ferenc: Pártja nevében fel akarja szólítani a miniszterelnököt, hogy nyilatkozzék a kiegyezésről, mely most létrejött s melyről felvilágosítást kapni joga van a közvéleménynek, mert a nyilatkozatot nemcsak a pártja, hanem az egész nemzet várja. (Ugy van! balról.) Sem az országház, sem a nemzet tagjai nem automaták és mindenkinek tudnia kell, mi határozottat róla. Közügyekben a titkolózásnak is van határa. Csodálkozom — ugymond Kossuth — hogy a miniszterelnök eddig is nem adott részletesebb felvilágosítást és csodálkozom, hogy a mai ülésen nem önszántából áll fel, hogy ezt megadja. A függetlenségi párt nevében kijelentem, hogy ez a titkolózás a legnagyobb mértékben helytelen. (Ugy van! balról.) Ez a tiltakozás gyanút is kelt, mert ami üdvös, azt nem kell titkolni. Még a tárgyalások alatt sem volt helyénvaló ez a nagy titkolózás. Még vagyok győződve — folytatja Kossuth — hogy az országnak többsége az önálló vánterület mellett van. Nem ismerem példát a történelemből, hogy egy kormány olyan erő kifejtést tett volna azért, hogy az országot lekösse tíz évre egy idegen országhoz. (Helyeslés balról.) A függetlenség kivívására irányzott erő kifejtésekről tudok példát, de az ellenkezőről nem. Az utolsó pillanatban csinálta meg a miniszterelnök a kiegyezést, a félhivatalos magyarázat szerint azért, mert a miniszterelnök nem akarta már tovább bizonytalanságban hagyni az országot. Hát mi különbség lett volna, ha január 1-én lett volna csak meg a kiegyezés? De azért volt szükség az erő kifejtésre, mert egy természetellenes viszony létrehozásá-

va lesz, Gáspár János uramék megállnak a szénás szekérrel a kapuban, hogy se ki, se be, a török nem tudja becsukni a kaput, megzavarodik s mire észére térne, már akkor kaszabolják a hajduk. Ugy fogják Világos várát elfoglalni.

Lent a parasztság még csak akkor fogott munkába, akkor kezdték szekerekre rakni a szénát, mikor a Gáspár Jánosék szekere már a vár alá ért. A fölönő hid le volt eresztve s négy török aga ült a hid szélén, pipáztak s kegyesen elmélkedve nézegettek le a mezőkre. Allah mégis jó, hogy ilyen szép országot s ennyit jobbágyot adott nekik, aki ime úgy sürgölődik ott lent a munkában, mint a szorgalatos méh.

— Csak jertek, fiaim, jertek, hozzátok azt a szénát, az igazhívók paripái fogják azt, elfogyasztani s Allah javatokra írja.

Még a kezével is intett nekik az egyik ősz szakálu török.

Már a hidra ért a szénás szekér. A három kíséző nagy jámborsággal levette a süvegét is, úgy köszöntötte a török urakat:

— Adjon Isten jó napot kegyelmeiteknek.

A török urak emberséggel fogadták, de az egyik mégis gyanakodva nézegette őket:

— Nini, micsoda emberek vagytok ti? Sarkantyú a csizmátokon.

— Sokat járunk lovon, nagyságos uram, az onnan van — felelt Gáspár János.

— Hát az mi ott a széna közt, a mi ki látszik?

— Furulya, nagyságos uram.

— Hát aztán minek hoztátok?

A másik török is közbeszólt:

— Azért nem boldogultok, hitetlen bestelkek, mert mindig hivságon jár az eszetek. Azért adta nekünk Allah az országotokat.

— Még megsegíthet az Isten, hogy visszavesszük.

— Ne locsogj te gyaur, — fedte az aga; — láss a dolgod után.

— Az után látunk, — felelt Gáspár János. Kihuzta a széna közül a puskát s az agának hasára irányozta a csövét.

— Hó, hó, te bolond! — kiáltott a megrémült török ur.

A puszka nem sült el, de a másik pillanatban már kardot rántott a paraszt gúnyába bujt három vitéz s szabdalják a megríadt agákat.

Kettő ott mindjárt halva borult, a másik kettő eszeveszetten szaladt be a várba. Még azt is elfelejtették, hogy hiszen kard volna nekik is a kezökben.

Gáspár János akkor megfújta a sipot, ami jel volt a lent várakozóknak, hogy nosza most, ide most!

De senki sem mozdult. A három hadnagy nézeget, se hire, se hamva az ő tizenhat emberöknek. Nagy a láрма, kiabálás, zürzavar a vár udvarán, össze-vissza szaladoznak a törökök, egymást rémitgetik: itt a nyakunkon az ellenség; de lent a cserjésben mély csendesség.

— A gyávák elszöktek, — kiáltott elke-seredve Nagy Ábrahám.

Messze távolban mintha látszott is valami rezgés, kibukkannak a magas száru kukoricából a futók fejei, kopják hegye villan meg a napfényben. Ott menekülnek. Elhagyták a vezéreiket.

— Már most mit tegyünk? — szólt Székely Lőrinc.

— Elfoglaljuk a várat mi hárman, — mondta Gáspár János.

Még elfuthattak volna ők is, a török a nagy ijedségben bántani sem merete; de az a három vitéz jól megállta a helyét. Hárman másfélszáz ellen.

És akkor elkezdődött az a példátlan harc, melynek mását talán még sohasem látta a világ.

A rémültökből eszökre tért törökök rárohantak a három vakmerőre. Gáspár János egy vágást kapott oldalt a fejére, olyat, hogy leszédült a hidra. S akkor folytatta a harcot a másik kettő.

Nagy Ábrahám megfenyegette őket az öklével a tulsó partról:

— Hej kontyosok, hiszen csak ne esett volna baja a pajtasunknak, majd megmutattuk volna mi nektek!

S mikor Szoboszlóra visszatért a három hadnagy, Gáspár János is, akinek bekötötték a sebeit, azt mondta:

— Hej, hiszen csak az a baj ne esett volna rajtam, mienk lehetne most Világos vára.

ról volt szó. Rátér azután arra, hogy Körber nem respektálta a Bánffy-Badeni meg egyezést sem, nem bizik tehát Körberben s kérdi: minek bocsátkozott a miniszterelnök Körberrel tárgyalásokba, mielőtt Körber bebizonyítja, hogy az ő aláírását respektáltatni fogja az osztrák Reichsrathal is. Mert így a Körber aláírása nem ér annyit, mint az a tenta, mit rája pazaroltak.

Nem tudom — folytatja Kossuth — mi van a kiegyezésben. De azt tudom, — hogy a kormánynak erős küzdelme lesz miatta a függetlenségi párttal. Mert tudom, hogy a közös vámtérület fenn van tartva benne és tudom, hogy e tíz év alatt, melyre a kiegyezés szól, az ország nagyon előre fog menni a tönkrementésben. Végül felszólítja a miniszterelnököt, világosítsa fel az országot: mi történt Bécsben és mi van a kiegyezésben? (Zajos helyeslés balról).

(Széll Kálmán válasza).

A miniszterelnök rögtön felállt, hogy válaszoljon.

Széll Kálmán: Az országnak joga van, hogy megtudja, mi történt. De nem látja jogosultnak Kossuth előzetes kritikáját. Kossuth nem ismeri a kiegyezés részleteit, így nem nyilatkozhatik. *A maga részéről most még nem nyilatkozhatik.* Nyilatkozni csak akkor nyilatkozhatik, ha formailag és lényegileg is aláírt végleges szerződéssel állhat elő. Amíg a szerződés nincs aláírva, nem szólhat semmit. (Ellentmondás balról).

Kubik Béla: Befejezett tény elé akarja állítani az nemzetet.

Széll Kálmán: A jövő héten betérjesztem a javaslatot. És én fel fogom használni az alkalmat a jövő héten, hogy teljesen részletes felvilágosításokkal szolgáljak. Azt pedig be kell látni, hogy az ország nincs megkötve, míg a törvény nincs megszavazva.

Endrey Gyula: Melyek a főpontjai a kiegyezésnek?

Pichler Győző: Gróf Széll Kálmán.

Kubik Béla: Bujkál a miniszterelnök. (Nagy lárma).

Széll Kálmán: Beszélhet nekem ilyet, én arra nem hederítek! Micsoda bujkálás van abban, ha én azt mondom, hogy pár nap múlva nyilatkozni fogok!

Erre újra kitör a lárma és Apponyi elnök hosszas csöngetés után csinál egy kis rendet.

Széll Kálmán: Megnyugtathat mindenkit, hogy az ország érdekei meg vannak óva!

Bedőházy János: Komédia!

Széll Kálmán: Aki komédiáról beszél, nem tudja, mit beszél.

A baloldalon megint kitör a lárma, többen szenvedélyesen kiáltanak Széll felé.

Széll Kálmán: Én mindenáron el akartam oszlatni a bizonytalanságot és ezért törekedtem a kiegyezés megkötésére.

Ujra kitör a lárma a baloldalon. A hangzavarból élesen válik ki Kubik Béla hangja.

Apponyi elnök (csönget): Kubik Béla képviselő urat ismételt közbekiáltásaiért rendreutasítom.

Széll Kálmán: A kormány legjobb tudása és meggyőződése szerint megvédte az ország érdekeit. Ismétli, nyilatkozni fog a napokban, amikor teljesen kész, aláírt szerződéssel számolhat be. Arra nézve megnyugtathatja a Házat, hogy a kiegyezés itt addig törvényerőre nem emelkedik, amíg a másik részen is törvényerőre nem emelkedett. (Helyeslés a jobboldalon.)

A képviselőház ezután harmadszori olvasásban is elfogadta az inségmunkáról szóló törvényjavaslatot.

(A bevándorlási javaslat.)

Elnök felszólítja az előadót, hogy szólaljon fel a külföldieknek a magyar korona országai területén való lakhatásáról szóló javaslatához.

Felkiáltások: Az előadó nincs itt! Hol van Nyegre?! Hol van?! (Derütség.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Nyegre László előadó élénk tetszés mellett elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Buzáth Ferenc az ország konszolidációjára és gazdaságára veszedelmes elemek beözönlése ellen teljes erővel tiltakozik. Mindent el kell követni, hogy ezek letelepítését megakadályozzuk és ezért a törvényjavaslat szigorítását kívánja. Reakcionáriusnak és abszolutisztikusnak tartja azt a fel fogást, amely az adminisztratív közegeknek diszkreczionális hatalmat ad. (Derütség.) Igenis ez a reakció! (Derütség.) Magyarázza az abszolutizmus értelmét, majd az uzsorások ellen kel ki s azt mondja, hogy a szegény nép uzsorásai épen a beözönlő elemekből kerülnek ki.

Zboray: A csodárabbi feloldják őket.

Buzáth: A közigazgatás javítását is óhajtja, mert sajnos, a közigazgatásban itt-ott nagy a korrupció, üdvösnök tartja a javaslatot, de fél, hogy azt nem fogják végrehajtani.

Ezután a zsidókat, különösen az orosz és lengyel zsidókat okolja a szegény felvidéki nép elszegényedéséért. Ezek uzsorával teszik tönkre a népet.

Az uzsora ellen szigorú rendszabályokat kíván. Felhozza Egan jelentését és a felvidéki zsidó hitközségek nyilatkozatát, amely szerint maguk a zsidók tiltakoznak a lengyel és orosz zsidók bevándorlása ellen.

Zboray: Ezek is antiszemita?!

Buzáth: Én nem vagyok antiszemita. (Derütség.)

Rakovszky: Az igaz, hogy nem igen szeretjük a zsidót! (Derütség.)

Sándor Pál: Nem baj.

Buzáth: Felhozza, hogy a felvidéki zsidó papok túlnyomó nagy része egy szót sem tud magyarul, sőt nem is magyar honosak. (Zaj balról)

Bartha Miklós: Éljen a liberalizmus.

Buzáth szerint nemcsak a beözönlők ellen, hanem a beözönlöttek ellen is intézkedni kellene a javaslatban, de mert ez nincs így, azt még általánosságban sem fogadja el.

Szünet után

Solymossy Ödön beszélt a javaslat mellett. Örömmel üdvözli a javaslatot, de a részleteknél szigorítást fog ajánlani.

Visontai Soma kéri, hogy beszédét holnap mondhasssa el.

A Ház ehhez hozzájárul s ezzel az ülés végét ért.

TÁVIRATOK.

Chamberlain a burok között.

London, január 9. Johannesburgi táviratok szerint Chamberlain gyarmatügyi miniszter tegnap odaérkezett. A lakosság egy népgyűlésen, amelyben mintegy 10,000 ember vett részt, nagy lelkesedéssel üdvözölte a minisztert.

Pretória, január 9. Chamberlain a burok vezetőinek feliratára adott válaszában azt mondta, hogy jobban örült volna, ha ez a felirat nemcsak követeléseket foglalt volna magában, hanem némi elismerését annak is, amit a kormány már tett a burokért. A lázadók megkegyelmezésére vonatkozó kérelemre nézve azt mondta, hogy a burok vezetői a vereenigingi békefeltételeket lojalisan elfogadták és ezekben a feltételekben ilyen amnesziáról nem volt szó. A lázadóknak, akiknek megkegyelmezését kérik, előbb meg kellene bocsátaniok saját bonfitársaiknak, akik magukat megadták és az angoloknak segítséget nyújtottak. A száműzött burghereknek nem fogják megengedni a visszatérést, hacsak el nem fogadják a vereenigingi feltételeket. Ami az Európában tartózkodó burokat illeti, minden egyes esetet a maga sajátos körülményei szerint fognak megítélni. —

Ezeknek a burghereknek lojális eljárásukról bizonyosságot kellene tenniük azzal, hogy számot adnak az Európába magukkal vitt pénzről. — Vryheidnak és Utrechtnek a nautali gyarmatba való bekebelezése visszavonhatatlan, de a városok lakosai megszerezték ugyanazt a közvetlen polgárjogot, amelyet Natal többi lakosai élveznek. A nyelvkérdést illetően a kormány híven meg fogja tartani a békefeltételeket és az ebben az ügyben előterjesztett panaszokat azonnal figyelembe fogja venni. A benszülötteket kényszeríteni kell, hogy kötelezettségeiket teljesítsék. Azt a feliratban foglalt meghívást, hogy az ország néhány kerületét látogassa meg, elfogadja.

A venezuelai kérdés.

London, január 9. Campbell-Bannermann tegnap este Stirlingben beszédet mondott, a melyben meglelégedéssel nyilatkozott arról, hogy a hágai béketörvényszéket a venezuelai kérdésben összehívják. Igen nagy jelentőségű precedenst lát abban, hogy Anglia és Németország késznek nyilatkozott ennek az intézménynek a közreműködésére s ez nagyban fog hozzájárulni ahhoz, hogy a jövő békéjének útját egyengesse.

Washington, január 9. Kormánykörökben úgy vélekednek, hogy a venezuelai kérdés rendezésére most már szabad lesz az út, mert, a mint már európai táviratokból sejteni lehetett, meglehetősen alapos kilátás van arra, hogy az ügyet rendezik a nélkül, hogy a hágai békebíróshoz kellene fordulni. Castro elnök már megbizta képviselőivel Bowen amerikai követet és ha sikerül barátságosan elintézni néhány pontot a konferenciát megelőző feltételeket illetően, remélik, hogy Anglia és Németország washingtoni nagyköveteiket megbízzák a tárgyalásokon való képviselőjükkel. Ha a bizottság összeül, mindezek a biztosok azt az utasítást fogják kapni, hogy igyekezzenek a vitás kérdést itt Washingtonban véglegesen elintézni. Bowen bizik benne, hogy megoldásra viszi a kérdést.

Felekezeti villongások Szászországban.

(A botrányok hatása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 9.

Drezdában, a szászok híressé vált fővárosában hatalmas forrongás tartja izgatottságban a kedélyeket.

A szász trónörökös né szökése által előidézett hatás tulmegy a pikáns szenzáció határán, a szász nép államcsinyt sejt a szökés mögött.

A szász sajtó éleshangu cikkeiben keresi a botrány követ s feltűnő, hogy olyan lapok is, melyek eddig lojalitásukról voltak híresek, kiméletlenül követelik annak a kérdésnek a tisztázását: van-e a szász udvarnál klerikalizmus, vagy nincs.

A szociáldemokrata *Sächsische Arbeiterzeitung* már az első napon ütött egyet az udvaron és megtámadta a klerikális udvari pártot és ennek befolyását tette mindezért felelőssé.

Három nappal ezelőtt a *Leipziger Neueste Nachrichten*, Bismarck volt szócsöve, határozott váddal állott elő. Szerinte az egész intrika mögött a klerikális udvari párt rejtőzik. Giron eszközük volt, hogy bukáshoz segítse a trónörökös né, aki mint leendő királyné tervüket összezavarta volna.

Két koromfekete színű klerikális újság, a drezdai katolikus napilap és a szász néplap megadta erre a választ, visszautasítva a vádat, mert szerintük a jezsuiták, ha intrikálni akartak volna, sokkal okosabban hajtották volna végre tervüket.

Néhány vidéki hivatalos lap magáévá tette a jezsuiták ellen felhozott vádat.

A legjellemzőbb, hogy a szász nép a saját felzudulásában ráismer a saját belső, de ényomott érületeiket. Mint valami harci kiáltás hangzott végig az országban: „Protestáns nép, katolikus uralkodóház.”

A *Dresdener Zeitung* éles ellentéteket lát felnövekedni a protestáns szászok és a katolikus uralkodócsalád között és azt mondja, hogy csak nyílt őszinteség az uralkodóház részéről képes most már a válságos helyzetből kibontakozást teremteni.

Ez a lap óriási hatást keltett. Ezer és ezerszámra fogytak a lappéldányok, a drezdaiak falták a cikket, mely a katolikus uralkodócsaládnak kellemetlenkedett. A *Dresdener Neueste Nachrichten*, eddig a leglojalisabb lap, legutóbbi száma *Udvari affér vagy államesiny?* cím alatt vezércikkben foglalkozik a kérdéssel. Többek között ezeket írja:

„Az egész szász népet rettenetes válsága előtt állunk. Félünk a katolikus uralkodócsalád és a protestáns szász nép közötti kölcsönös bizalom végleges megrendülésétől.

Majd a következő kérdésekre követel választ:

1. Ki szerződtette Giron nyelvtanárt?
2. Honnan származik ez a Giron? Igaz-e, mint mondják, hogy a *jezsuiták tanítványa?*
3. Mi igaz a katolikus udvari pártrol, van-e ilyen és milyen mértékben?
4. Lehet-e szó az állítólagos hatalmas jezsuita befolyásról?
5. Van-e titkos záradék az uralkodóház valásáról, és hogy szól ez?”

Törlés a kalendáriumból.

Bécsből táviratozzák: A ma megjelent *Hof und Staats-kalender*be a főudvarmesteri hivatal nem engedte bevenni Lipót Ferdinánd főherceg nevét, a melyet örökre kitöröltek az udvari méltóságok sorából.

A genfi botrány-fészek.

Giron a svájci rendőrség felszólítására hagyta el Genfét. A felszólítás azt követeli, hogy csak Genfét hagyja el, nem pedig egész Svájcot, mert a rendőrség nem tűri, hogy tovább is együtt maradjon egy fedél alatt a főhercegnővel és ezáltal Európa szemé előtt „botrány-fészekké” tegye Genfét. Különben is a közérkölciség sem engedi meg.

A rendőrprefektus ezt még tegnapelőtt kiméletesen tudtára adta a szász trónörökösnek, aki azonnal Lachenal ügyvédét hívatta magához.

Miután az ügyvéd is azon a nézeten volt, hogy a rendőrprefektusnak igaza van, Giron beleegyezett az elválásba.

Azonnal csomagoltatott és elutazott Lausannebe.

Távozásakor nagyon szomorú volt. A főhercegnőtől érzékeny búcsút vett és így szólt hozzá:

— Isten veled, érzem, hogy utoljára látjuk egymást az életben!

Giron elutazását a lapok külön kiadásban tudatták a közönséggel, a mely ezt megelégedéssel vette tudomásul.

Az utolsó időben ugyanis tényleg megbotránkoztak azon, hogy a nyelvmester nem távozik el legalább addig, a míg a főhercegnő válási ügye nem lesz rendezve. A főhercegnőről és Gironról pikáns, sőt szeméremértő képek is kerültek forgalomba, a mi csak növelte a megbotránkozást.

A főhercegnő Giron elutazása után görcsös zokogásba tört ki és szinte vigasztalhatatlan volt.

Genfi távirat szerint Giron egy lausanne-i szállóban lakik, de folyton bejár Genfbe és a nap legnagyobb részét a trónörökösnek mellett tölti.

Magyarellenes üzelmek Amerikában.

(Tötecsítés a magyar kormány pénzén.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 9.

Az amerikai magyarok között veszedelmesen terjed a *szlávositás*. Végzi pedig ezt a fajpusztítást egy pap, a ki a magyar kormány megbízásából ment ki Amerikába, s a ki a magyar kormánytól ezért ötezer forint fizetést huz: *Hodobay* András, eperjes-egyházmegyei kanonok, a magyar kormány részéről kiküldött „vizitátor”.

Egy *Mac-Keesfortban* megjelenő magyar lap, a „Magyarok Csillaga”, melyet Kováts Kálmán magyar plébános szerkeszt, december 12-iki számában nyílt levelet intéz *Szell* Kálmán miniszterelnökhöz és részletesen beszámol azokról a kétségbeesítő eredményekről, amelyeket *Hodobay* rövid hét hónap alatt a magyar hitközségek — *elszlávosítása* körül elért. Azzal vádolja, hogy maga és rokonai érdekében feláldozza azt a célt, amelyért küldetett és olyanokkal cimborál, akik a magyar állameszme nyílt ellenségei. De álljanak itt azok a példák, amelyeket Kováts Kálmán nyílt leveléből veszünk át.

Windber parochia magyar papot kívánt és egy hajduböszörményi tiszta magyar embert hívott meg lelkészül, még pedig olyan nyomatékkal, hogy annak utiköltségére ötszáz forintot küldött haza Magyarországra. És hogy ez a parochia — írja Kováts — a magyar ügy legerősebb ellenségének: *Potivka* Damáz dr.-nak a kezébe került, ez ugy esett, mivel *Hodobay* András ur egy kezünkben levő táviratában kijelentette, hogyha oda a hívek nem azt a böszörményi fiut, akit már meghívtak, de az ő egyik rokonát teszik, hát akkor az utiköltségül küldött ötszáz forintot közöttük *szétosztja*.

Szomorubb példa ennél: *Johnstown*. Hogy itt a galiciánus és magyarországi hívek között szakadás állott be, ez bátran háttérbe szoríthat ama sérelmes határozattal szemben, amelyet itt a görög-katolikusok amerikai szövetsége hozott.

A szövetségből kizárták a magyar nyelvet! Abból a szövetségből, amely memorandumban fordult a magyar kormányhoz, hogy az idegen támadásokkal szemben *védje meg nyelvét és nemzetiségét*; abból a szövetségből, amely a magyar kormány kiküldöttének: *Hodobay*nak jelenlétében hozta határozatát!

Első pillanatban azt kellene hinnünk, hogy ez a határozat nem lehet egyéb, mint nyílt tüntetés *Hodobay* vizitátor személye ellen. De ime, november 30-án *Hodobay* Brandenvilleben, egy templomi alapkö szentelésén együtt mulat a szövetség főbb tisztviselőivel. Az első felkösztöt is ő moadja, de nem ám a királyra, hanem zengzetes tót nyelven *Juhász* szövetségi elnökre. Ejjélig volt *Hodobay* e pánszláv társaságban, de a *Johnstowni* sérelmes határozatot szóba nem hozta.

Igen természetes, hogy *Hodobay*nak *windber*i és *Johnstowni* dolgai a vérig sértett magyarság részéről nem maradtak következmények nélkül. *Kováts* lelkész és szerkesztő fentemlitett nyílt levélben vádolta meg *Hodobay*t s a magyar kormánytól *vádjai megvisszavételét* kérte.

Ezzel szemben *Hodobay*, a magyar kormány aranykeresztos vizitátora, aki a magyar kormánytól szolgálatai fejében évi ötezer forint fizetést huz, tót nyilatkozatban *replikázott*. Magyar emberrel, magyar támadással szemben egy tót nyilatkozat! . . .

No, erre már Kováts Kálmán is elrestelte magát s az öt gyalázó tót cikket szépen lefor-

ditotta magyarra, azután kiadta a saját lapjában. Legalább azt a látszatot akarta megőrizni, hogy a magyar kormány kiküldötte nemcsak tótul tud, de magyarul is. Csakhogy a nyilatkozat magyarul is csak annyit ér, mint tótul: a felhozott vádakból egyetlenegy sem cáfol meg. Sőt, épp azért, mert először tótul jelent meg, megerősít abban, hogy *Hodobay* a magyar érdekeket egyszerűen feladta.

Ezekután bizonyos, hogy a magyar kormány *Hodobay* esetében csizmadiát fogott. És ezzel elvesztette az amerikai harctéren a csatát. Ellenségeink győztek s azok a rutén honfitársaink, akik hazaszeretettel szívükben indultak az új világ felé, többé nem mint magyarok, de mint gyűlölködő pánszláv izgatók fognak visszatérni.

SZINHAZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: *Vasgyáros*, dráma. *Török Irma* vendégfelleptével. (Páratlan bérlet.)

Vasárnap: Délután: *Papageno*, bohózat. Este: A komédiasok, vizjáték. *Török Irma* vendégfelleptével. (Páros bérlet.)

A dolovai nábob leánya.

— *Török Irma* vendégjátéka. —

Herczeg Ferenc kitűnő színműve telt házat vonz még akkor is, ha nem *Török Irma* játssza a főszerepet benne. Ővele, kinek ez a szerep teremtve van, méltán vágyik minden színházlátogató látni, s nem is maradt ma este egy szék sem üresen. És akik eljöttek, igazán felejthetetlen este emlékével távoztak. A csillag jókedv, a sugaras vig kedély belopta magát a szívekbe, s még a szomorú, tragikus részek sem tudtak megrázni, a könyvek mögül átsugárzott a mosoly, mint tavaszi eső után a nap a felhők közül.

Török Irma finom művészetét talán minden dicséret sértené; elég legyen annyit mondanunk, hogy ő is nemcsak játssza, de átéli szerepét. Örül, ha a szerző úgy akarja, szenved, ha szenvedést kell bemutatnia. Ha nevet, vele nevetünk, s ha zokog, érezzük fájdalma igazságát, kicsordul a könnyünk. A *Tarján* (*Ternyei*) és *Merlin báró* (*Györe*) beszélgetésének kihallgatása után, vagy mikor az ájult *Tarjánra* ráborul, nem volt a színházban senki, ki vele nem érzett, és mikor az utolsó felvonásban kimondja, hogy *Tarjánt* nem szereti, s azután nevet sohajtva boldogan hajtja rá vállára a fejét, kevés szem maradt szárazon.

Szellemes társaságban még a hallgatag emberből is kitűnő ötletek pattannak ki. Ez jutott eszembe a mai előadás alatt. Nem volt szerep, melynek tolmácsolója a legkifogástalanabban meg nem felelt volna. *Zilahy* pompás kadéját jól ismerjük már, de mintha ma este az ő kedve is kitörőbb lett volna. S nemcsak finomság és intelligenciával, mint máskor, de ötlettel is teljes volt.

Szabó Irma *Szentirmaynéja* szintén nagyon sikerült, abban a jelenetben, mikor *Tarjánt* meglátogatva kérdőre vonja, igazán a legjobb hangot találta meg.

Ternyei Tarjánja nem hagy hátra semmi kívánni valót. Mintha nem is a hevét és hangját nehezen fékező *Ternyeit* láttuk volna ma, ugy eltalálta a helyes tónust mindenütt. Páthosza sehol nem ragadta el, s látszott, hogy gondolkodó színész. Ha ebben az irányban fejlődik, jövője van.

Nagyon jók voltak *Daróczi Iika* (*Domaháziné*), *B. Szabó József* (*Loránt hadnagy*) és külön ki kell emelnem *Juhász Sándort*, ki a tisztiszolgából valóságos kabinetalakot csinált.

* **Bartók Lajos emlékezete.** Az elhunyt nagy poéta fölött való kegyeletben kiveszi részét az aradi színház is. *Zilahy* igazgató, kit az elhunyt költőhöz mély baráti érzelmek kötött, kegyeletének jeléül áldozni óhajt a költő emlékének és ez vezette őt arra, hogy jövő szerdán d. u. ifjúsági előadást tart, és ez alkalommal színre hozza *Kendi Margitot*, az elhalt legkiválóbb drámai művét. Előadás előtt *Kara Győző* gymásiumi tanár fogja a költőt és különösen *Kendi Margitját* ismertetni. Erre a kegyelet és tanulságos előadásra a jegyek az előadás napján már reggel 9 órától kezdve a titkári irodában kiválthatók.

* **Annuska.** A budapesti Nemzeti Színházban, írja fővárosi tudósítónk, ma este Gárdonyi Gézának, a bor szerzőjének új darabját adták, élénk érdeklődés mellett. A darab címe: *Annuska*. Egyszerű igényű vigjáték ez és csupa egyszerű ember szerepel benne. De amit tesznek és mondanak, az kedves a fülnek, szemnek és szívnek egyaránt. Az Annuska olyan, mint a magyar népdal: egyszerű, naiv, de szerfelett bájos és kedves. Annuska, a darab hősnője istenföld, jámbor és szép falusi leányka s az ő szelleme lengi át mind a három felvonást. A három felvonásban ezek történnek:

Nagy István Pál (Szacsavay) leánya *Annuska* (Ligeti Juliska) azzal a szent szándékkal jön haza a klostorból, hogy apáca lesz. A szülők azonban szomszéd birtokosnak, Balogh Miklósnak (Rózsahegy) szánták a leányt, aki Annuskát már gyermekkorra óta szereti. És nap után együtt vannak a fiatalok. Annuska minduntalan meg akarja mondani Balognak, hogy ne jöjjön a házhoz, mert hiszen ő úgy is apáca lesz. Nem tudja neki megmondani, mert hisz ő is szereti Baloghot. Ez a darab meséjének a fundamentuma. Gárdonyi olyan kedves, csinos házikót emelt e kis fundamentumon, hogy öröm nézni. Annuskát szent szándékában erősíti nagybátyja, a prépost, a ki azt írja az adósságokkal bajlóuló szülőknek, hogy kétszáz ezer koronával kárpótolja őket, ha Annuska zárdába megy. — A nagy pénz legyőzi a szülői szeretetet és a család egyhanguan beleegyezett abba, hogy Annuska Istennek ajánlja fel életét. — Ugy ám, de a kis leány már nagyon is szerelmes lett Baloghba és szeretné, ha megtiltanák neki a zárdába menést. De senki sincs, ki utjába álljon. És sirva, végtelenül szomorúan elmondja Balognak, hogy ő bizony apáca lesz. A fiatal ember kétségbeesik és elhatározza, hogy ő meg barát lesz. És mikor Annuska barátcsuhában látja viszont az udvarlóját, szerelmesen a nyakába borul s ezzel vége a darabnak.

Ligeti Juliska tökéletesen játszotta el Annuska szerepét. Kedves, okos és ügyes. Méltó partnere Rózsahegy. Pompás kabinét alakítás a *Gabányié*, aki egy lump és kártyás koldusbarátot ad. Gálnak, Mihályfynak, Vizvárinénak, Molnárnak kisebb szerepek vannak, egytől-egyig igen jék.

* **Komédiások.** *Török Irma* bucu fellépésével e nagy hírű színművet választotta, melyben az ő szerepe az érzelmek egész skáláját hangoztatja, és melynek kifejezésénél a vendég valódi művészi rátermettségét tanúsítja. A társulat abban a kivételes helyzetben van, hogy a művészével együtt négy főpróbát tarthat, ami a kerekded és gyorsmenetű precíz előadást biztosítja.

* **A „Zenélő Magyarország” jubilum,** mert 10. évfolyamát járja e pompás zongora zenemű folyóirat, a mely ma már a legjobbnévű hazai és külföldi zeneszerzőket sorolja allandó munkatársai közé s eddig megjelent 10 évfolyamu vaskos kötetekben, 2600 zeneoldalon, a hazai és külföldi legjelentősebb zeneszerzők több mint 800 művét hozta nyilvánosságra, — melyek legtöbbször ezáltal lett népszerűvé. Mai napig 230 — mindenkor 10—12 számmal tartalmazó füzet jelent meg, ez életrevaló és minden zongorázó és énekesnek kincsetek és folyóiratból, úgy, hogy félmillió fölül megjelent füzetek minden zongorán kell, hogy feltalálhatók legyenek. A most most megjelenő új évfolyam első füzetét tartalmazza a következő kedvelt és népszerű zeneműveket: „Ha tudjad, hogy nem szeretted, mért

csaltál meg engemet” és „Bozsza Mária libája” magyar nótákat, a „Csokon szerzett vélegény”ből, (énekli Fedák Sári). Gaál Ferenc „Sylvester estéjén”. Idyllt. Baumann Károly legsikerültebb kuplóját, „Az én papám”-at és végül a „Mindig vigán” (Semper fidelis) világhírű amerikai indulót Sousa Fülöpötől. Havonta két hasonló gazdag tartalmu füzet jelenik meg s negyedéven 6 füzetre csak 3 korona az előfizetés, a mely a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede zeneműkiadóhivatalába Budapest, VIII. József-körút 22—24. intézendő.

Motoros vasut Kecskemét és Budapest között

(Az aradi mintára.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 9.

Az arad-csanádi egyesült vasutak példája, a melylyel a motoros közlekedést elsőül az országban tervbe vette és rövid időn belül meg is kezdte, egymásután követőkre akad. A követők egészen az arad-csanádi vasutak tervein haladnak, a mi megáttan foglalja az elismerését az előbbieknél.

Legújabbán, a mint táviratban jelentik, arról van szó, hogy a fővárost *Kecskeméttel* kössék össze *motoros vasut* által. A terv igen életrevalónak látszik, s a realizálása előreláthatóan nem fog nagy akadályokba ütközni.

Kecskemét város közönségéhez ajánlat érkezett, a mely szerint a Magyar-Államvasutak Lajos-Mizse állomásának összeköttetésével, *automotoros közlekedést akarnak létesíteni Kecskemét és Budapest között.*

A motor-közlekedés *tramway-szerűen* van tervezve, s a kocsik *óránként* fognak közlekedni, még pedig a mestani gyorsvonaténál nagyobb sebességgel.

A tanács az ajánlatot pártolón terjeszti a közgyűléshez, a mely azt előreláthatóan elfogja fogadni. Ha ehhez a határozathoz Pest vármegye is hozzájárul, a *tavasszal megindul a motoros közlekedés Kecskemét és Budapest között.*

Az eszme Kecskeméten nagy rokonszenvvel találkozott, s biznak benne, hogy a megvalósításnak nem fogják különösebb nehézségek útját állani.

A motoros vasut eszméje tehát, a mely hazánkban Aradon merült föl először, hódít az országban s nem lehetlen, hogy ez az új irány lényeges változásokat okoz a vasuti közlekedés mai állapotában.

A kenyér-zsúr.

(A második előadás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 9.

A városháza nagyterme másodszer változott az idei szezonban hangverseny-teremmé, hogy az ingyen kenyérre szorult szegények számára jövedelmet hozzon. Ismét „kenyérzsúr” volt, melyet az elsőnél még sokkalta nagyobb közönség hallgatott végig. A nagy terem minden ülőhelyét elfoglalták, s megtöltötték a padok mögötti teret is.

A közönség nagy érdeklődésére méltán rászolgált a program, melynek minden száma újabb élvezetet hozott hallgatói számára. Többféle zeneszám, ének, felolvasások váltakoztak egymás után, s valamennyi magas színvonalon állott.

A megnyitó zongorajáték volt. *Fleischer Ilonka* urhölgy játszotta el Saint Saens „Allegro appassionato”-ját nagy ügyességgel, melylyel sok érzés párosult. A zajos tapsokra, melylyel a kiváló műkedvelőt jutalmazták, ismételten zongorához kellett ülnie.

Ezután *Jancsócs Ferenc* főreáliskolai tanár tartott felolvasást az *urakról*. Sok meg-

figyelés, helyes filozófia tették érdekessé munkáját, melyet nemesen szép tendenciával fejezett be.

Ismét zeneszám következett: *Herzig Ottó* csász. és kir. huszár százados nejeinek hegedűjátéka. *Vieniavszky „Legenda”-ját* adta elő, s a nehéz mű szépségeinek érvényre juttatásával elragadta a közönséget. Hol férfias erővel, hol pedig finomsággal kezelte a vonót, mindenkit meglepve zenei képzettségével. A szünni nem akaró tapsokra magyar zeneszámokat játszott. Pompásan kísérte zongorán *Zoltay Mátyásné* uró.

Gyönyörű hang csendült meg a következő számban. F. Paolo Posti „Vorrei morire” című bánatos olasz dalát énekelte *Korbuly Gizella* urhölgy. Valósággal varázsbán tartotta a közönséget hangjának szépségével és énektudásával. Nem kevésbé hatásos volt „Rika belépője”, Szabadostól. Az énekes sikeréhez nagyban hozzájárult művészi zongorakiséretével *Boros Dóra* urhölgy. A ráadást itt sem engedte el a közönség.

Befejezőül *Illés Zsigmond* hírlapíró olvasott fel a *török asszonyokról*. A keleti világ számos érdekessége, rejtett titka bontakozott ki a hallgató előtt, s mindennek kiváló értéket adott, hogy a felolvasó a maga személyes tapasztalataiból nyitott meg egy fiókot a közönség szórakoztatására. Az előadás színes modora, a képeket bearanyozó szellemesség mindvégig éber tartották az érdeklődést. Frappáns volt a befejezés, mikor az európai asszonyokat összehasonlította a török nőkkel, s a megbecsülésért, mely a mi asszonyainknak kijut, cserébe szeretetet kért a férfiak számára.

Temesi svábok az állami iskola ellen.

(A pángermán izgatás hatása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 9.

A konkoly, a melyet a *Cramer Alvinok* és *Korn Arturok* eihintettek, most kel ki s ott természeti ártalmas növényzetét, a hol talán nem is várták. Temes megyében a pángermán izgatások hatása oly jelenségben nyilvánkozott meg, a mely határozottan komoly figyelmet érdemel. Egy temes megyei sváb község lakossága hevesen állást foglalt az állami iskola föllállításá ellen. Erre eddig nem volt példa. A németajku községek például Aradmegyében örömmel fogadták az iskolák államotitását, a maguk erejével elősegítették azt s örültek, hogy a gyerekeik azokban megtanulhatnak magyarul. Az oláhok részéről megszoktuk, hogy idegenkednek az állami iskoláktól, sőt ellene is szegülnek az államotitási törekvéseknek. *Cramer Alvinék* odsjuttatták a helyzetet, hogy most a svábok követik a tulzó románokat az államotitás ellen való harcban. Egy község kikiáltotta már a jelszót: *Nem kell állami iskola!*

Az esetről *temesvári* tudósítónk a következőket táviratozza:

Temes-Gyarmata község képviselő-testülete hozzájárult a németajku községi iskola államotitásához. A képviselőtestület azonban a községbeli nép egyetemességével akarta eihatarozni.

Ekkor az ügyben fordulat állott be. Mikor a főszolgabíró és a tanügyi hatóság képviselője a faluba jött, hogy erre nézve a községbeliekkel érintkezzenek, az összehívott gyűlésen a svábok kijelentették, hogy *nekik nem kell állami iskola*, mert a közeli falvakban is állami iskola van, mégis a falvak viseik a terheket; e mellett az állami iskolában rosszabbul is tanítanak, mint a régiakban.

A gyűlés többsége ki is mondta, hogy nem járul hozzá az állami iskola szervezéséhez. A határozatnak magyarázata a nagymérvű izgatásban rejlik, a melyeket a püngerán apostolok e községben és a vidéken folytattak s amelynek hatása bizonyára egyéb jelekben is fog mutatkozni.

Az ügy különben a közoktatásügyi miniszter elé kerül, mert a képviselőtestület az általános gyűlés határozatát megfélebberte.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 10. A magyarországi vöröskereszt lippai főegyletének jelmezballja (József főherceg szálló.) — Az aradi hivatalosolgák betegsegélyző és temetkezési-egylet táncvigalma (Kass-vendéglő.) — Revans-táncestély (Millennium külön terem.) — Az új-szent-annai társaskör álarcos ballja (Zimmermann-vendéglő.) — A Lloyd-társulat estélye este 9 órakor (Lloyd helyiség.)

Január 17. Lutheránus bál (Fehér Kereszt.) — Arad-gáji önkéntes tűzoltókar táncestélye (Gáji iskola.)

Január 24. Az aradi kőműves segéd munkások önképző szakegyletének műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Kass-vendéglő.)

Február 1. Tanítóball (Polgári fiúiskola.)

Február 2. Az aradi borbély és fodrász ifjuság táncvigalma (Kass vendéglő.)

Február 8. A Lloyd-társulat estélye este 9 órakor (Lloyd helyiség.)

(=) Az ügyvédek piknikje. Az aradi ügyvédek zártkörű piknik rendezésével mulatnak saját cégük alatt az idei farsangon. Ma ez ügyben értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy a piknik február 8-án lesz. Öt év előtt rendeztek az aradi ügyvédek hasonló jellegű mulatságot, mely igen jól sikerült.

(=) Az első mérnök-estély. Az aradi mérnök- és építész-egyesület, a mint jeleztük, ez évadban újra megkezdte estélyeinek sorozatát. Az első mérnök estélyt január 24-én, a Központi szállóban tartják meg.

A megrekedt villamos.

(A közlekedési-bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 9.

A közreműködésben nagy buzgalommal vették fel a városházán ismét a villamos vasút végtelepül huzódó ügyének tárgyalását. Tartottak egynehány ülést, váltottak egynehány iratot a város és a vállalkozó lóvasut-társaság között s ma eljutott a dolog odáig, hogy tulajdonképen az egész ügy ott áll ma is, ahol négy-öt évvel ezelőtt: a hosszú tárgyalásoknak, tervezgetéseknek, szerződés-kötéseknek semmi fogamatja, eredménye nincs. A közlekedési bizottság mai ülésén már félig-meddig annyira jutott a dolog, hogy véget vetnek az egész öt éves villamos ügynek s újból előről fognak hozzá egész más alapon a közúti forgalom megoldásának kérdéséhez.

Tudvalevő, hogy a lóvasut-társaság a város erélyes felhívására benyújtotta a törvényhatóságához válaszát, melyben megteszi nyilatkozatát a miniszter által módosított alapszerződésre vonatkozólag. Ezt a nyilatkozatot lapunkban részletesen ismertettük s általános foglalata az, hogy a társaság nem hajlandó elfogadni azokat a feltételeket, amelyekkel az alapszerződést módosították.

A közlekedési-bizottságnak az volt már most a feladata, hogy megoldást hozzon az ellentétek közé. Nesnera Aladár azt indítványozta, hogy miután a bizottság tagjai nagyrészen újak lévén, a terjedelmes villamos ügyet nem ismerik, adják ki azt egy albizottságnak, amely egy elaboratumot készítsen az egész villamos-ügy történetének és mai állapotának feltüntetésére céljából.

Boros Vida lényegesen más nézeten van, mint Nesnera Aladár. Azok közé tartozik, —

mondta — akik e kérdés tárgyalása közben megöregedtek; ismeri minden fázisát ennek az ügynek, s tisztában van azzal, hogy a lóvasut-társaság soha sem fogja elfogadni a város feltételeit. Minek hát ezt a kérdést forszirozni? Meggyőződése, hogy a motoros közlekedés sokkal előnyösebb, praktikusabb és könnyebben megvalósítható, mint a villamos s ennél fogva azt indítványozza: mondja ki a bizottság, hogy a lóvasutnak ezt a legújabb s a villamos közlekedésre vonatkozó ajánlatát nem fogadja el, megszakítja a társulattal a további összeköttetést s javasolja a tanácsnak, hogy a motoros közlekedés szempontjával kezdjen új tárgyalásokat.

Hegedüs László sem osztozik Nesnera fel-fogásában. A kiküldendő albizottság munkájának jövőt nem tulajdonít. Hagyjon fel a város az egész villamos tervvel, úgy sem lesz abból soha semmi, az itteni forgalom annak költségeit el nem bírja. Elfogadja Boros Vida indítványát, mert neki is az a meggyőződése, hogy a motoros közlekedés jobb, mint a villamos, továbbá mert a motoros közlekedésre vonatkozó tervvel semmit fel nem ad a város, miután a lóvasut — ha tényleg akarja — megvalósíthatja a villamos vasutat s majd csak akkor lesz felesleges a motorral kísérletezni.

Nesnera Aladár véleménye szerint a Boros Vida és a Hegedüs László terve azután volna felveendő, ha az albizottság a munkáját elvégezte.

Stauber József azt tartja, hogy nemcsak a lóvasut, hanem a város is követelt el mulasztást ezen fontos ügy kezelése körül. És pedig akkor, mikor az óvadékot visszaadta a társaságnak. Ha már ennyire elhúzódott ez a kérdés, ő most már nem is vitatná azt, hogy melyik a jobb közlekedés: a villamos-e, vagy motoros, csak azt akarja, hogy a közúti kocsik elől vigyük el valahára a lovakat. Tapasztalat mutatja, hogy a motor-erő olcsóbb, mint az elektromos áram, s miután a lóvasut mindezekig azért nem csinálta meg a villamos vasutat, mert nem bírja költséggel, — engedjük meg, hogy rendezzen be motoros közlekedést. Adjon a város módot erre vonatkozólag a társulattal nyilatkozat-tételre.

Varjassy Lajos elnök: Kértek már időt a tanulmányozásra.

Stauber József: Arra nem lehet időt adni, elég régen húzódik már a dolog. Ő mindezek dacára a város és a társaság között érintkezési pontokat keres és szeretné, ha legalább a főközlekedési vonalon megjelenne akár a motoros, akár a villamos közlekedés. A mellékvonalak kiépítését nem tartja sürgősnek. Ne az ellentéteket keressük, hanem a modern közlekedési eszköz kiépítésének lehetőségét.

Sarlot Domokos főkapitány szintén a motoros kocsikat látná szívesen Arad utcáin, de azt kívánja, hogy a lóvasut társaság jöjjön konkrét kész tervvel a városhoz.

Hosszabb vitatkozás indult meg ezután a bizottság tagjai között arról, mit tegyen a közlekedési bizottság. Végül egyhangulag azt a határozatot hozták, hogy egy albizottságot küldenek ki, amely az egész kérdést felölelő jelentést fog készíteni, hogy a bizottság tagjai tisztán lássák az ügy mai állapotát s különösen hogy megítélhessék azokat a differenciákat, amelyek a város és a társaság között a szerződés egyes pontjaira nézve fennállanak.

A bizottság tagjai lettek Varjassy Lajos elnöklése alatt: Boros Vida, Korbuly József, Nesnera Aladár és Virágh Lajos.

A közlekedési bizottság óhajtanódnak mondta ki azt, hogy az albizottság munkájával minél rövidebb idő alatt elkészüljön, hogy a februári

közgyűlés végleges határozatot hozhasson a közúti forgalom megoldásáról.

Az ülésen Varjassy Lajos gazdasági tanácsnok elnöklése alatt jelen voltak: Boros Vida, Fényes Dezső, Heim Domokos, Korbuly József, Mayer Miksa, Nesnera Aladár, Nachtnébel Ödön, Hegedüs László, Sarlot Domokos, Stauber József, Pekár Károly.

Elfogott házasságszedelgő.

(A szegény leányok kifosztója.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 9.

A házasság nagy csalogató. Sok leány ment már lépre ezen a réven, hogy a házasság révén jut. Ezt a csábító eszközt, a házassággal való hitegetést arra használta fel Brust Samu pincér, hogy megéljen belőle. Házasságszedelgőnek csapott fel, még pedig en gros és egész sereg szélhámoságot követett el.

Hónapok óta garázdálkodott a felvidéken s a szegény leányoktól sok megtakarított garast csalt ki, mignem most Eperjesen elfogták.

Brust, ki 28 éves és pozsonyi születésű, a fővárosi napilapok apróhirdetése között hirdette, különböző álnevek alatt, hogy feleséget keres. Hol vendéglősnek, hol kávésnak és egyéb másnak adta ki magát.

Akad azután sok jelentkező, aki a becsületese, családalapításra hajlandó emberhez feleségül óhajtott volna menni. A jelentkező leányokkal megismerkedett és csinos külseje, bizalmat gerjesztő beszéde segítségével elkábította őket. Hittek neki s a bizalmat azután kihasználta.

Azon ürügy alatt, hogy üzletet rendez be, pénzt csalt ki tőlük. Némely áldozata 5—600 koronát vesztett így el.

Legérzékenyebben csalt meg egy Willimák Zsófi nevű varróleányt, aki 1500 koronáról szóló takarékbetétit könyvét adta oda neki. A szegény leány hitt a megnyerő külsejű szélhámosnak mindjárt ösmeretségük első idejében.

Mikor azután nála volt a pénz, csakhamar rájött a leány, hogy miféle üzlet az, amelylyel a „vőlegénye” foglalkozik. A szélhámos ugyanis eltűnt a pénzzel.

Willimák Zsófia jelentést tett az esetről s az ő feljelentése alapján fogták el most, több hónapi szédelgés után Brustot.

Papakosztá büntársá.

(Letartóztatott zsebtolvajbanda.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 9.

Kitűnő fogása volt az éjszaka a budapesti rendőrségnek. Egy jól szervezett nemzetközi zsebtolvajbandát tartóztatott le a Király utca egyik szegényes külsejű házában, amelynek a főnöke Scheiber Dezső, Papakosztának és Affendakisenak egykori büntársá.

A minap Preisinger Samu órás király-utca 58. számú szegényes lakásába öt elegánsan öltözött ember állított be albérlőnek. A rendőrség e különös körülményt megfigyelte és miután gyanus volt, tegnap éjszaka meglepték a lakást és mind az öt albérlőt ott találták. A detektívek nyomban felismerték három ismert utazó zsebtolvajt, míg a másik kettőről az igazolás után megállapították, hogy ők is a bandához tartoznak.

A főnökük Scheiber Dezső egri születésű 40 éves, a főváros területéről kitiltott veszedelmes zsebtolvaj. Utoljára nyolc esztendői fegyház büntetését ülte le és csak két hónappal ezelőtt szabadult ki a fegyházból. Scheiber neve 1895-ben lett közismertté, amikor a pest-vidéki törvényszék fegyházából Papakosztával

együtt szökött meg. Ekkor *Szolnok* táján elfogták és visszavitték újra a pestvidéki törvényszék fogházába. Azonban nem maradt itt sokáig, mert másodsor *Affendakisa* Periklesszel és *Kázár* Ambrus betörővel szökött meg, de *Mármaroszegeten* hamarosan elfogták.

Most, hogy a fegyzből kiszabadult, egy nemzetközi utazó zsebtolvaj bandát szervezett. A banda tagjai *Richtmann* Ármin gyöngyösi születésű 22 éves és *Kohn* Odön 21 éves zsebtolvajok. A másik kettő külföldi gonosztevő. Ezek *Ivanescu* Milán bukaresti születésű 52 éves és *Haym* B. Ábrahám ruszesuki születésű 28 éves utazó tolvajok, akik azonban magánzókna mondották magukat. Azt mondják, hogy véletlenül kerültek össze. Feltűnő azonban az, hogy a legveszedelmesebb zsebtolvajok így véletlenül kerülnek össze. A rendőség most azon fáradozik, hogy a banda tagjainak a bűnlajstromát egybeállítsa. Addig is az előkelően öltözött, prêmes bundás „urakat” fogva tartották.

TANÜGY.

(—) Az aradi tanítótestületek segélyalapja f. hó 17-én d. u. fél öt órakor a polgári fiúiskola rajztermében tartja évi rendes közgyűlést, melyre a t. tagokat tisztelettel meghívjuk. A tárgysorozat az alapszabályok értelmében fogjuk közölni. Aradon, 1908. január 10. *Szilágyi* György, elnök. *Körmives* József titkár.

Az utolsó Lloyd-bál.

(Tizenöt év előtt.)

Arad, január 9.

Holnap, szombaton este a Lloyd-társulat nevével kapcsolatos a farsangi krónika. Ez a imponáló és komoly cím, mely a kereskedelem világában előkelő szerepet játszik, erre az éjszakára elveszti a komoly alapot, s beáll a rózsaszínű világba, hogy a parketten emelje a jókedv árnyalatát, s a szívek bőrzéjén erős hullámozást idézzon elő.

Hosszu szünetelés után lép ismét a Karnevál szolgálatába az aradi Lloyd-társulat, mely nem kevesebb, mint tizenöt esztendőig nem szerepelt a bálrendezés terén. Pedig annak idején nagy eseménye volt a farsangnak évenként a Lloyd estélye, mely előkelő, jókedvű társaságot gyűjtött össze a mulatás csábító cégére alá.

Semmi különösebb oka nem volt annak, hogy a Lloyd-bálak hiányoztak a farsangi naptárból. Bizonyára kimentek egy időre a divatból, mint ahogy divatját multa az ampir ruha, meg az aranygombos frakk. Tavaly télen a báltermekben ismét megjelentek az ampir szabású toalettek s akinek arany gomb csillogott a mellényén, nem nézték inasnak: visszahozta az elfelejtett dolgokat a divat. Az idén a Lloyd-klub megérezte a farsang lehellétét, elhatározta, hogy bálát rendez s bizonyára éveken át divatosakká lesznek megint a Lloyd-bálak, mint a tizenöt esztendőt megelőző időkben.

Másfél évtized előtt február 11-én tartották az utolsó Lloyd-bálát, melynek színhelye, nem mint most, a társulat helyisége, hanem a Fehér Kereszt nagyterme volt. Az akkori idő bál krónikása dicsérettel méltatta a szép mulatságot, amelyről szóló referátát az *Aradi Közlöny* tizenöt év előtti számából érdekesnek tartjuk leközölni a holnapi bál alkalmából. Ime:

A Lloyd-estély foglalta el tegnap este a maga zártkörű társaságával a „Fehér Kereszt” termét. A hölgyek, akik a nagy farsangi áradattól eddig távolabb tartották magukat, üdőbb hangulattal, frissebb kedéllyel mulattak, mint ahogy az ember így a farsang vége felé a bálozó társaságokban szokva van. Eleinte nem is uralkodott

éppen valami kitörő jókedv a diszes teremben, mint egyébkor, hanem inkább a társasági hangulat, mely azonban lassankint nekifokozódva, a souperig, teljes bálias vigaszt ért el. A zártabb kört képező hölgyközönség szép képet nyújtott és diszes parében jelent meg. Ott voltak:

A s s z o n y o k: Pollák Károlyné, Elias Arminné, Ransburg Mórné, Eislerné, Werschitz Mórné, Leopold Rezsóné, Auerbach Miksáné, Reich Béláné, dr. Lamberger Lajosné, Roth Henrikné, Böhm Adolfné, Herzelné, dr. Schusztter Henrikné, Löwinger Sándorné, Wechsler Arminné, Seidnerné (Berzovárol), Weidenfeld Lajosné, dr. Sonnenfeld Károlyné dr. Mittler Izidorné, dr. Adler Lipótné, Klein Sománé, Lillenberg Sándorné (Pamkóta) és Hoffmann Lászlóné.

L e á n y o k: Rosenberg Helén, Eis'er Aranka, Werschitz Giza, Ransburg Ilka, Stern Janka, Steiner Irén, Rosenberg Fáni, Abeles Ida (Makó), Seidner Gizella, Gerstl Etelka (Bécs) urhölgyek. A négyeseket harminc pár táncolta.

Most, hogy másfél évtized után ismét bálát rendez a Lloyd-társulat, a siker bizonyára nem lesz kisebb mint hajdanában, sőt azt hiszszük, a teljes jókedv nem is fog várni magára, mint ahogy váratt a fenti krónika tanúsága szerint tizenöt év előtt.

HIREK.

— A tisztviselők fizetésjavítása. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A tisztviselők fizetésjavításáról szóló törvényjavaslat, annyi halogatás után, a jövő hét végén a képviselőház elé fog kerülni. Beavatott forrás szerint *Lukács* László pénzügyminiszter ekkor terjeszti be a már készen levő javaslatot.

— Hornig püspököt operálták. Bécsből táviratozzák: *Hornig* Károly veszprémi püspököt, aki hosszabb ideje súlyos beteg, ma Bécsben megoperálták. Az operáció sikerrel járt s a püspök állapota teljesen kielégítő.

— Ingyen kenyér. Az *Aradi Közlöny*-nek az ingyen kenyér javára folytatott gyűjtése ma újabb adománnyal gyarapodott. Egy névtelen adakozó, N. N. 2 koronát küldött be hozzánk. Ezzel együtt az *Aradi Közlöny* gyűjtésének összege 2721 korona 08 fillért tesz ki.

— Ferenc Ferdinánd az osztrák politikában. Bécsi beavatott forrás nyomán nagy politikai szenzáció hírét jelentik táviratban. Arról van szó, hogy *Ferenc Ferdinánd* trónörökös, a ki eddig távol tartotta magát a politikától s nagyobbára csak katonai kérdésekkel foglalkozott, *akcióba lép az osztrák politikának egyik erős kérdésében. A távirat szerint Ferenc Ferdinánd trónörökös a német-cseh egyezkedés sikerén sokat tárgyal a cseh pártok vezetőivel. A trónörökös hír szerint a következő kijelentést tette:*

— Azon missziót vállaltam magamra, hogy végre rendet csináljak Ausztriában.

— Gáll József beteg. Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Gáll* József dr. a főrendiház jegyzője, a görög keleti román egyház vezető embere, betegen fekszik *bukareci* birtokán. *Gáll* dr.-t *influenza* érte, amely komplikálódott. Most azonban a beteg állapota javulóban van s *Gáll* valószínűleg e hó közepén Budapestre jó, hogy a Gozdsu-alapítvány ellenőrző bizottságának ülésén résztvegyen.

— A Maros hajózása. A Maros folyó hajózhatóvá tétele tárgyában ifj. *Návay* Lajos dr. Csanádmegye alispánjának kezdeményezésére két ízben is értekezlet volt Makón, melyen az összes Marosmenti érdekelt hatóságok részt vettek s megállapítván a Maros folyó szabályozásától várható előnyöket, kimondták ennek szükségességét s elhatározták, hogy mindezeket me-

morendum alakjában terjesztik a földmívelésügyi miniszter elé. *Návay* Lajos dr. alispán küldöttség útján óhajtja a memorendumot a földmívelésügyi miniszter elé juttatni s megkereste ma az összes érdekelt hatóságokat, hogy e küldöttségben legalább egy-egy taggal képviseltesék magukat.

— A kiegyezési javaslatok. Bécsből táviratozzák: *Körber* osztrák miniszterelnök a szakminiszterekkel és előadókkal holnap *Budapestre* érkezik. Beavatott forrás szerint a kiegyezési javaslatokat e hó 20-ika előtt aligha terjesztik be a két parlamentnek. A ma kibocsátott császári rendelet a Reichsrathot e hó 17-re hívja össze.

— A víz, mint polgármester buktató. A víznek hatalmas erejéről a fizikusok sok könyvet írhattak össze, de azt kihagyták a víz erőképességének jellemzéséből, hogy — polgármestert is képes buktatni. *Krakkóban*, amint lapunknak táviratozzák, a vízvezeték megromlása miatt ma reggel óta nincs víz. A lakosság izgatott zugolódásba tört ki s a város polgármestere beadta lemondását.

— Felolvasás az aradi mérnök- és építész együletben. Az aradi mérnök- és építész egyület helyiségében *Tóbiás* Károly, a budapesti Ganzgyár mérnöke és a *Politechnikai szemle* szerkesztője holnap, szombaton este 6 órakor fogja megtartani felolvasását az olaszországi valtellina völgyi villamos vontatásra berendezett vasutról. Az Arad-hegyaljai villamos vontatásra tervezett vasutlétesítésére, azt hiszszük, ezen felolvasás befolyással lehet, mert a felolvasó, mint a valtellini vasutnak részben tervezője, részben pedig megépítője, számtalan olyan adatot fog közölni ezen már üzemben levő villamos vasutról, a melyeket bizonyára eredménnyel lehet a mi specialis viszonyaink között is értékesíteni. A felolvasás meghallgatására, az érdeklődő nem tagokat is szívesen látja az egyesület.

— Rendelet a kórházi orvosokról. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A belügyminiszteriumban rendelet készül, a mely a kórházak igazgató orvosaira köte ezövé teszi a kórházban való bentlakást. A rendelet tervezetét megküldték a közegészségügyi tanácsnak véleményezés végett.

— A román tulzók aktivitása. Az aradi *Tribuna Poporului* karácsonyi számában közli a lap programját, mely annál figyelemre méltóbb, mert köztudomású, hogy e lap a román tulzók álláspontját képviseli. Amit mindig tagadtak, hogy a lapot a romániai kormány szubvencionálja és hogy a lap igazgatóinak egy része Romániában székel, az kitűnik azok névsorából, kik e programot aláírták. Jellemző, hogy e névsorban kizárólag oly férfiak nevével találkozunk, a kik a magyar állameszmének a leghírhedtebb ellenségei es kiknek egytől-egyig alapos oka van, hogy az ország határain túl maradjanak. A névsor élén áll *Szlavics* János, aki öt évet töltött Vácott fogságban, *Brote* Jenő, a hírhedt memorendum értelmi szerzője, a ki azonban a tárgyalás elől Romániába menekült, hol *Sturdza* megtette jószágigazgatóvá, de aki azóta is folyton onnan irányítja az aradi lap politikai akcióját; *Albini* Septimiu, aki a Janku-alap elkezése után menekült Romániába, a magyarországi komité tagjai közt szerepel *Csorgár* Romulusz, a Mangra párt püspökjelöltje is. A program szerint arra akarnak törekedni, hogy a nemzetiségi szolidaritás bizonyos tényekben nyerve kifejezést. A nemzetiségi programból, — az elvi álláspont fentartásával — annyit kell megvalósítani, amennyit éppen lehet, a románok ne sáncolják el magukat rideg formák közé, mert tudni kell, hogy egy politikai programot sem lehet egyszerre megvalósítani, azért kell a románoknak összes e-éjük az aktuális kérdésekre koncentrálni. A nemzetiségekkel újból fel kell venni az érintkezést, hogy a magyar kormány jobban ina-

penáljanak, amire nézve a módozatok már megvannak állapítva. A magyar állam integritását és egységét dogmának tekintik ugyan, de küzdeni fognak a magyar kormány és társadalom sovínizmus ellen.

— **Delegált bíróság a szombathelyi párbaj ügyében.** Dr. *Tetéli* Armin budapesti ügyvéd, *Stiedler* György védője a szombathelyi törvényszékhez kérvényt nyújtott be, melyben a *Stiedler* — dr. *Ernuszt*-féle árbaügyben a budapesti büntető törvényszék kirendelését kéri. Kérelmét főleg arra alapítja, hogy az *Ernuszt*-család Dunántulban oly nagy tiszteletnek örvend, sőt itt e nevet oly nimbusz veszi körül, hogy védenése sorsát nyugodt lélekkel nem bizhatja sem a szombathelyi törvényszékre, sem más dunántúli bíróságra.

— **Orth János.** Amióta *Lipót Ferdinánd* faképnél hagyta a salzburgi udvart és elkezdett nagybátyjáról beszélni, a kitől ő örökséget vár, újra fölvetődött a kérdés, hogy él-e még önkéntes számkivetésében ez az érdekes regényalak, aki mióta eltűnt, a fantáziákat folyton foglalkoztatja. *Lipót Ferdinánd* legutóbb tudvalevőleg azt állította, hogy nagybátyja még él és fivére, *Lipót Szalvátor* birtokán, a Beleari szigeteken tartózkodik. Ezzel kapcsolatban, mint Párisból sürgönyzik, egy algiri lap azt állítja, hogy *Orth János* eltűnése óta Algirban kétszer is fölbukkant. Utóbbi ott tartózkodása alatt házat bérelt és ebben két évig lakott, az utcán azonban alig mutatkozott. 1899. június 24 én egy közrendőr az utcán egy asszonyt bántalmazott és *Orth*, a ki ezt látta, a rendőrt hevesen megtámadta. *Orth*, a mikor ezért megidéztek, beismerte, hogy ő *Orth János*, nationalejáról azonban minden további felvilágosítást megtagadott és nem is védekezett, hanem nyugodtan tűrte, hogy elítélték és kiutasították. Amikor ez megtörtént, *Orth János* egy bérelt hajón Marseillebe és onnan Milanóba ment. Az algiri lap ez elbeszélése állítólag teljesen hiteles közléseken alapszik, melyeket *Orth János* rövid fogsága alatt egy cellatársának tett. A *Temps* erre megjegyzi, hogy az algiri kormányzó 1898-ban tényleg aláírt egy *Orth János* idegenre vonatkozó kiutasítási rendeletet, mely idegen azt mondta magáról, hogy ő Luxemburgban született, nincs azonban semmiféle biztos alap annak a megállapítására, hogy ez az idegen személyében azonos az annak idején eltűnt osztrák főherceggel.

— **Fegyelmi egy városi tanácsos ellen.** *Esztergomból* sürgönyzik: A főispán *Kollár Károly* esztergomi egészségügyi tanácsost felfüggesztette állásától s fegyelmi eljárást indítottak ellene. A főispán rendelkezésére az adott okot, hogy *Kollár* ellen egy esztergomi lapban súlyos gyalázó közlemények jelentek meg.

— **A hírlapirodalom köréből.** A *Nagyvárad* *Napló* szerkesztőségében változás állott be. *Dési Géza* dr., ki eddig a lap felelős szerkesztője volt, visszalépett, s helyét *Ády Endre*, az egyik szerkesztő foglalta el, míg a lap másik szerkesztője *Fehér Dezső* főszerkesztő lett.

— **Egy király papirkosarából.** A szerb király válásáról szóló híreket már megcáfolták. Érdekes azonban tudni, hogy miképpen kerültek ezek a hírek forgalomba s miképpen nőttek nagygyá. Az egész híresztelésnek az volt az oka, hogy a szerb király papirkosarából eltűnt egy okirat. Így jelenti ezt a megjelenő „*Zeit*” mai száma. Hogy milyen okirat volt az, arról a legkülönbözőbb verziók keringenek. Az első hír az volt, hogy gróf *Lamsdorff* egyik titkos memorandumáról van szó, amelyben a gróf a királynak a cár megbízásából tanácsokat adt. A második verzió szintén gróf *Lamsdorff* nevével volt kapcsolatban. E szerint a király maga foglalta írásba a *Lamsdorff* folytatott beszélgetését. Az írat szerencsétlen tévedés folytán jutott a papirkosárba, hogy a többi papirdarabokkal együtt elégettessek. Mindenesetre ellopta valaki az okiratot s mialatt mindenféle

keresték, a legképtelenebb hírek kelttek szárnyra arról, hogy mi volt abban az írásban. A mi a szerb király papirkosarát illeti, még *Milán* király idejéből származik az utasítás, hogy a papirkosár tartalmát ovatosan kell kiüríteni és a konak egyik kályhájában kell a papirdarabokat elégetni. Mindamellett már többször előfordult, hogy a király papirkosarából eltűnt egy-egy okmány és azt az idegen képviselőknek megvásárlás céljából felajánlották. Perze, most még nem tudják megállapítani, hogy milyen sors érte a legutóbb elloptat jegyzeteket. Régi dolog, hogy a fátyol, a mely a szerb udvar eseményeit borítja, nem nagyon sűrű és nem egy indiszkrécio történt már olyan titkokkal, amelyek nyilvánosságra jutva, nem csekély kellemetlenségeket okoztak már a szerb udvarnak.

— **A Transzvába szökött kereskedő idézése.** Megírtuk, hogy *Schwarz Sámuel* gurahonci kereskedő családjának és tekintélyes adósságainak hátrahagyásával megszökött, még pedig a legnagyobb valószínűség szerint Transzvába. A megszökött kereskedő neve a hivatalos lap mai számába került, az aradi kir. törvényszéknek alábbi idézése keretében:

17924/1902 Az aradi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy dr. *Parecz Béla* ügyvéd által képviselt ismeretlen tartózkodású *Schwarz Sámuel* volt gurahonci kereskedő ellen 411. kor. 64 filler tőke és jár. iránt rendes váltókeresetet adván be, a perfelvételre 1903. évi február hó 16. napjának déli előtti 9 óráját, ezen kir. törvényszék pertárába kitűzte, és hogy ismeretlen tartózkodású alperes képviselésére ügygondnokul dr. *Ludig István* aradi ügyvédet kinevezte.

Egyszerűen felhívatik az ismeretlen tartózkodású alperes, hogy a részére kirendelt ügygondnokot a célszerű védelemre nézve kielégő utasítsa, vagy a bíróságnál más ügyvédet nevezzen, ellenkező esetben pedig mindezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa. Kelt Aradon, 1902. évi december hó 8. A kir. törvényszék, mint váltóbíróság.

Az idézés természetesen egyszerű formában, hogy az ismeretlen tartózkodású alperesnek ezért az összegért eszébe jutna ügygondnokot keresni, az a legnagyobb mértékben valószínűtlen.

— **Ujházi Ede sürgönye.** *Ujházi Ede* vidéken szokott vendégszerepelni, valahányszor a Nemzeti Színház repertoárja megengedi. Most például Aradon játszott. De ilyenkor sem feledkezik meg az ő asztaltársaságáról és mindig különféle vidéki specialitásokkal megrakodva szokott visszatérni.

Tegnap esti föllepése után a következő táviratot intézte Aradról az asztaltársaság helyettes doyenjéhez:

„Zsufolt haz. Kiszorult gombostűk tüntetnek az utcán. Tomboló lelkesedés közönség körében. Lovok nincsenek, ellenben galucsnimat kifogták. Marhaságotokat öleli — *Mester*”.

— **Tavasz a télen.** Hát szerencsésen elérkeztünk ehhez a témához. Fagynak se híre, honak, télnek se hamva és ha még illendőségből fűtünk is, a szobának ablakát nyitva tartjuk. A decemberről maradt hó lassanként eltűnt, a bunda már nehéz és kényelmetlen, a nap tavaszi pompában ragyog, a korzó áprilisi illúziókat kelet. A sok szép asszony, leány derűsen sétal a sárga napsugarakban és mi szegény emberek, akik az idővel együtt őket is csodáljuk, már nem bígyeljük többé a kiváltságosokat, akik a Rivierán üdülnek. Január itt náunk a Földközi tenger nélkül is tavaszt hozott és kárörömmel gondolunk azokra az elmúlt keserves fagyokra, melyeknek immár emléke is elműt. Nem maradt a téből semmi és mi a télt a tavaszban örömmel földőljük. Csak soká tarsson! De Meteor ismét hideget jósol!

— **Katonaszabadító káplár.** Megírtuk annak idején *Körmendy Albert* szegedi gyalogos káplár-

nak öngyilkos kísérletét. Akkor még úgy tudtuk, hogy a szerelem volt az oka annak, hogy a fegyvert maga ellen fordította. Most azonban kiderült, hogy más oka is volt a daliás káplár öngyilkossági kísérletének. A katonaság fölötté vgyáz az állapótára s mihelyt lehetséges lesz haza viszik a szegedi csapatkorházba. Egyben megindult ellene a vizsgálat. *Körmendy* ugyanis mulatós gyerek nem tudott kijönni a napi tíz krajcárral, következőleg mellékkereset után nézett. Van ilyenmi a katonaságnál is, ha utána veti valaki magát s ha olyan alkalmak kínálkoznak a számára, mint *Körmendy*nek. A fiu ugyanis azelőtt írodában volt alkalmazva, ahol az ő kezein mentek keresztül a sorozati lajstromok. Ezekből könnyű volt kitudnia, hogy melyik vagyonos parasztyereket hívják be októberben katonának. Még könnyebb volt a föltevés, hogy ha szép szerével megszabadulhatna egyik másik katonaságtól, nem sajnálna holmi kisebb pénzbeii áldozatot. *Körmendy* következőleg érintkezésbe lépett velük. Igért fü fát, föltoita magát a legbefolyásosabb protektorának, busás előleget is vett föl, mindezek dacára azonban a pártfogult ifjakat mégis elvitte októberben három evre császár katonájának. A kárvallottak lázongni kezdtek, de *Körmendy* lecsillapította őket, hogy nyolcheti kiképzés után ugyis hazamennek. Ez is elműt, itt maradtak tovább, mire már nem késnetett a följelentés. Ha teljesen kigyogyult sérüléséből, átkísérik az aradi hadbírószághoz.

— **A betörök tea-estélye.** Fővárosi tudósítónk írja: Budapestén, az éjszaka több titkosrendőr nyomozó utjában az ujjásártéren ment keresztül. Az ujjásártér 19. számú házból nagy vigasság, dalolás zaja hallatszott ki. A detektívek előtt ismeretes volt már ez a ház. Tudták, hogy több lakásba betörök tanyáznak. Gyauus volt tehát előttük a késő éjszakai tivornya és benyitottak a lakásba. *Horváth Károly* kovácssegéd volt a házigazda. Nagy vendégség űlt az asztal körül. Gavallérok és hölgyek felváltva. Az asztalon pompás teacsészékből illatos tea gőzölgött. Amikor a titkosrendőrök beléptek, éppen a házigazda fejezte be a fészitját, amelyre a harmónikás háromszoros tust húzott. A detektívek megjelenése nyomban véret vett a mulatozásnak és az urak, meg a hölgyek réműlten rebbentek szét a szoba különböző sarkaiba. A titkosrendőrök meglepetéssel konstataáltak, hogy az egész vendégkoszort jól ismerik. Az urakat a rendőrség bünygyi nyilvánartításából, a hölgyeket az erkölcsrendészeti osztályból. Bizonyossá lett most már, hogy jó fogást tett a rendőrség. Sorra kerültek a rovott mulató, jól ismert lakásfosztogatók. Ezek: *Kovács József*, *Kiss Károly*, *Oszekovics Imre*, *Kaheszak János*, *Krant József*, *Simon Nándor* és *Schorschmidt Gyula*. A lakásban temérdek lopott holmit találtak. Bebizonyosodott, hogy ez a banda tegnap este is betört *Wisinger Mór* betűszedő *Verseny-utca* 18. számú lakásába, ahonnan sok értékes holmit elloptak. Az egész bandát bevitték a titkos rendőrök a főkapitányságra, ahol bezárták őket.

— **Egy gulya odisszeája.** A ki az állatok őszönének megnyilvánulásával szeret foglalkozni, annak bizonyára érdekes lesz ez a történet, a melyet *Kétegyházi* letelezőnk ír. A kétegyházi Gróf *Almós* Dénes uradalom tinó akoljából e hó 7-én este 9 ó 10 óra között megszökött egy egész gulya, a melyben 100 tinó volt. A száz tinó végigrobant a falun, majd a tanyán át, az Acsev sínei mellett Elekig, ott a palyudvaron a közönség nagy rémületére átvágtattak, azután folytatták e csavargást a lökösházi pusztáig, a hol egy kertbe szoritották a tinókat. Az uradalom cselédsége későn vette észre; az első pillanatban iopásra gondoltak. Két lovas és négy gyalogos ember indult a nyomozásukra. Egész éjjel hiába való volt a kutatás. Reggelre huszonötöt a község közelében, négyet az Elek felé vezető uton találtak meg, s hetvenegyét a lökösházi kertben. Érdekes, hogy ez a hetvenegy tinó mennyire összetartott, az uton három keskeny, alig 50 centiméteres deszkahíd van, a melyen egyesével, összetart-

va haladtak át. Csodálatos az is, hogy bár a vasuti sinek mellett haladtak, a jövő-menő vonatokkal semmi bajuk se történt.

— **Tűz egy petroleum-bányában.** *Lemberg*ből táviratozzák: A boriszlavi petroleum-bányában az éjjel megint tűz támadt, a mely nagy arányokat öltött. Az eddig érkezett távirati jelentések szerint husznál több akna a furótornyokkal és szerszámokkal együtt elégett. A potoki uton lévő házak közül is nagyon sok esett áldozatul a tűznek. Ma reggel sikerült a tüzet elszigetelni.

— **Betörő borbély.** Folyó hó 7-én este *Varga Boldizsár* battonyai fogtechnikus lakását, míg ő látogatóban volt, *Korcsog Balázs* battonyai borbélymester feltörte, és a táját 44 korona készpénzt ellopta. A csendőrségnek sikerült a tettest kézrekeríteni, s a kir. Járásbíróságnak átadni, hol a borbély beismerő vallomást tett. Az ellopott összeget azonban visszaadni nem tudta, állítólag elvesztette.

— **Tanács a férfiaknak.** A béli szezon a férfiakra nézve a kiadások időszakát jelenti. A ki egész éven át nagyban költenek, ilyenkor még jobban megeresztli a gyepőt, valamint a farsangban kinyitja erszényét az is, a ki máskor bőcs takarékosággal halmoz fölőlsieget fölőlsiegre. Szóval költenek az egész vonalon. (A családapák tudnának róla egy szép dalt zengeni.) *Lakkcipő, fehér nyakkendő, béli ing, mellény, meg aztán sikkes és divatos kiegészítő, mutatós gombbal, selyem zsebkendő, fehér keztyű, harisnya, kalap és ezer más ilyen tárgyból áll a farsangi uri közönség szükséglete.* Tanácsra van ilyenkor szükség, jó tanácsra: hol kapható mindez a finác-mérleg érzékeny megterhelése nélkül? *Jutányos, de mégis sikkes tárgyak, melyek a legelőkelőbb szalonban és táncsteremben is méltó színben mutassák be izlésünket.* Nos, nyugodt lélekkel ajánlhatjuk a férfi-világnak *Porter Vilmos Nagy* aruházát a Szabadságtéren. Ez a cég, bátran állíthatjuk, a legegységesebb dolgokat tartja most raktáron és bárki is keresi fel az aruházat, nem távozik onnan csalódottan. Pénzéért tisztességesen lesz kiszolgálva és megtalálunk ott mindent, ami egy elegáns férfi ruhátárából semmi szín alatt sem hiányozhatik. Árjegyzékeket szívesen küld a cég, vidéki rendeléseket gondval és gyorsan eszközöl. Telefon szám 324; vidéki vevők szívesen és gyakran veszik igénybe.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszal, Aradon.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265, sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Aradi Közlöny.

Január elsejével új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlönyre.

Ugy érezzük, hogy hangzatos előfizetési felhívásra nincs szükségünk. A vidék legnagyobb, legértékesebb napilapját adjuk az olvasó kezébe, mert célunk az, hogy kimerítő gazdag hirtanyaggal, lapunk szellemi részének előkelő színvonalával, fölőlsiegesse tegyük a vidéken a fővárosi lapokat.

Az Aradi Közlöny, függetlenségének teljes tudatában, a törhetetlen, tiszta szabadelvűség, a nyílt szókimondás és a demokrácia fegyverével fog harcolni a jövőben is az igazságért és a közjóért.

Zászlónkon ez a jelszó áll: Mindent a közönség érdekében!

Az ARADI KÖZLÖNY előfizetési ára:

HELYBEN		VIDÉKEN	
házhoz hordva:		postán küldve:	
Egy évre	24.—	Egy évre	28.—
Fél évre	12.—	Fél évre	14.—
Negyed évre	6.—	Negyed évre	7.—
Egy óra	2.—	Egy óra	2.40

Apagyilkosság — könyörületből.

(Egy fölmentő verdikt története.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, január 9.

A lyoni törvényszék tegnap tárgyalta egy fiatal ember bűnyét, ki azzal volt vádolva, hogy atyját meggyilkolta. A gyilkos beismerte ezt, de azzal védekezett, hogy *könyörületből* tette, mert nem tudta az amugy is haldokló apja borzasztó kínjait végignézni, különben atyja is arra kérte.

Az esküdtségi bíróság a gyilkos fiut, aki ez állítását be is tudta bizonyítani, *felmentette*.

Savaneyon Péter lyoni szatócs egy évvel ezelőtt egy hordót emelt tüzletéből, de pórul járt, mert valami belső sérvet kapott. Az 57 éves ember azóta folyton betegeskedett. A múlt év szeptember havában ágyba dőlt és azóta nem kelt fel többé.

Állapota egyre rosszabbodott és novemberben már oly rosszul volt, hogy az orvosok lemondtak megmentéséről. Ehhez járult, hogy négy nappal halála előtt vérmérgezést kapott, a mi növelte kínjait annyira, hogy még az orvosok sem tudták szenvedéseit végig nézni. A szerencsétlen ember, a ki tudta, hogy meg kell halni amugyis, folyton könyörgött az orvosnak és családjának is, hogy adjanak neki valami mérget, amelylyel megrövidíthetik szenvedéseit. Az orvos persze nem volt hajlandó erre, de a családja sem. Végre *Savaneyon* legifjabb fia, a 20 éves *Ernö*, családja tudta nélkül mérget szerzett be és azt *beadta a haldoklóknak*. *Savaneyon* másnap reggel halva találták ágyában. Az orvos megvizsgálta és azonnal konstata, hogy mérge okozta közvetlenül halálát. Rögtön vizsgálatot indítottak erre, hogy ki adta be a mérget. Először nem akadt senki, végre azonban: a mikor a családot szorongatták, előlépett *Ernö* és bevalotta tettét.

— Egy gyógyárús fiától, a ki jó barátom, kaptam a mérget. Olyan mérge volt ez, a mely gyorsan, de fájdalom nélkül öl. Apámhoz léptem vele és ezt mondtam neki:

— Apám, nagyon sokat szenvedsz. Megszakad a szívem ennek láttára. Itt van tehát a mérge, a mit kívántál!

Ezzel sirni kezdtem, apám azonban felugrott ágyából, magához ölelt és köszönetet mondott. — E szavakkal: „*Aldjon meg az Isten!*” felhajtotta a mérget. Mindjárt visszahanyatlott erre ágyába és láttam arcán, hogy mély álomba szenderült és fájdalmai megszűntek. Nagy fájdalommal még az elégedettség bizonyos érzete is erőt vett rajtam, amikor ezt tapasztaltam.

Ennyi volt a fiu vallomása. Felolvastatta ezután a bíróság az orvosi jelentést, amely a kór lefolyását írta le. Ez a jelentés mindenben igazolta a fiu vallomását. A tanakra került aztán a sor. Ezek mind azt vallották, hogy az apa maga kérte a mérget és akárhány ember akadt volna, a ki hasonló módon cselekedett volna. Felkelt ezután a közvélemény, a ki hosszú beszédben festette, hogy a fiu cselekedete nem az apa iránti szeretet kuforrásából való. A halál mégis csak halál, ha mindjárt nagy fájdalmat is szüntet meg.

A védő éppen az ellenkezőt bizonyította. Nem közönséges szülői szeretet volt ez — úgy mond — hanem olyan, a milyen csak nagyon kevés emberben van. Olyan szeretet ez, a mely az embert magasra emeli minden más fölő. A fiu, a mikor cselekedett, erre a magasiatra emelkedett.

Mérlegelte e szeretetének magaslátán, hogy mi jobb a haldoklóknak: Napokig, talán hetekig tovább kínlódni borzasztó módon, hogy az élet-

telen tárgyak is megindulhattak volna annak láttára, vagy — meghalni. Szíve és esze megmondta neki, hogy az utóbbi, a kisebbik rossz. Ez a fiu tehát nem követett el bűnt, a mikor a nagyobbik rossz megszüntetése végett a kisebbiket használta. Nem, ez a fiu dicséretet érdemel, hogy volt annyi lelki erő benne, hogy megtudta atyját, bár a halál árán is, menteni azoktól a borzasztó kinszenvedésektől, amikről az orvosi jelentés is azt állítja, hogy az orvosok sem tudják végig nézni.

Az esküdtek a hatalmas védőbeszéd hatására a'att visszavonultak és rövid tanácskozás után *felmentő verdiktet* hoztak

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Uj csöd.** Az aradi törvényszék *Friedmann* Pál sikló kereskedő ellen elrendelte a csödöt s csödbiztosul *Radvány Dezső* dr. törvényszéki bírót, tömeggondnokul *Ardelean* Vazul dr.-t nevezte ki.

§ **Wlasics miniszter hamisított levele.** Felűnést keltett, midőn tavaly januárban egy „*Magyar diáknaptár*” című füzet jelent meg, melyben előszóképen *Wlasics* kultuszminiszternek egy oly levele jelent meg, melyről ki-sült, hogy hamisítvány. A miniszter feljelentette a naptár szerkesztőjét *Wathy* Istvánt, kit a bíróság 80 korona pénzbüntetésre ítelt. Az ügyészség ezenkívül e naptár összes példányait elkobozta s kérte a bíróságot, hogy azokat lefoglalja és megsemmisítse. *Wathy* időközben meghalt, miért is fokozatos felelősség alapján a kiadók *Radó* Vilmos és *Rózsa* Izidor nyomdászokat vonták felelősségre. A törvényszék megtagadta az ügyészségnek a megsemmisítésre irányuló kérelmét, mely ellen az ügyész a kir. táblához felebbezett. Ma tárgyalta a tábla I. büntető tanácsa e felebbezést *Haupt* Albert táblabíró referációjára alapján, mely helyben hagyta a törvényszék ítéletét s a vádolt nyomdászoknak az elkobzott 600 példány Magyar diáknaptárt kisadni rendelte. Egyben azonban kötelezte a kiadókat, hogy a miniszternek hamisított levelet minden egyes naptárból *kivágják*. Azonkívül elrendelte az iratoknak a járásbírósághoz való áttételét, hogy a nyomdászok ellen a kihágási eljárást megindítsák.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 9.

Tartós tavaszi időjárásunk van, melyben a vetések szépen fejlődnek.

A készlet apadtával jobb kereslet fejlődött és ennek következtében az árak 15—20 fillérrel emelkedtek.

Mintegy 1000 métermázsa búzát és 400 métermázsa tengerit hoztak be, mit élénken vásároltak meg malmaink és nagykereskedőink.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, *korona* értékben:

Buza I-ső minőségű 7.40—7.50.

Buza közép 7.20—7.30.

Tengeri 4.80—4.85.

Rozs névleges jegyzés 6.00—6.10.

Arpa névleges jegyzés 5.20—5.30.

Zab névleges jegyzés 5.60—5.80.

Az irányzat kellemes.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 9. —

Magyar elbrendül: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 120—2 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 121—3 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 120—1 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 118—9 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 118—9 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 118—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 117—8 fillérig.

Sertéselészám. Január 6. napján volt készlet 23,467 darab, január 7. napján fölhatott 470 darab, január 7. napján elszállított 566 darab, január 8. napján maradt készlet 23,371 darab. Uziel: Szilárd.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 9.

Délibőzsde. Buzakinálát mérsékelt, a vételkedv korlátozott. Kedvező irányzat mellett 12.000 métermáza került forgalomba 2 $\frac{1}{2}$ fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanevek kedvezők. Időjárás ködös.

Estibőzsde. Berlin 1 $\frac{1}{4}$, páris 5-el magasabb.

Zárulat 12 órakor:

Buza 1903. áprilisa	7.71—7.73
Rozs 1903. áprilisa	6.87—6.88
Zab 1903. áprilisa	6.08—6.09
Tengeri 1903. májusra	5.67—5.68
Repce augusztusra	11.70—11.80

Zárulat 5 órakor:

Buza 1903. áprilisa	7.72—7.73
Rozs 1903. áprilisa	6.87—6.88
Zab 1903. áprilisa	6.10—6.12
Tengeri 1903. májusra	5.67—5.69
Repce augusztusra	

Zárulat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	391.50
Magyar hitelrészvény	733.50
Leszámlolóbank részvény	453.75
Rima-Murányi vasmű részvény	487.—
Osztrák-magyar államvasút részvény	694.75
Közuti vasút	623.—
Városi villamos vasút részvény	322.50

Szeszület.

— Január 9. —

Mai jegyzéink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagybac 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szárazított moslék 12 $\frac{1}{2}$ —13— korona mmásánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, január 9.

Magyar aranyárjádék 4%	120.50
Magyar koronárjádék 4%	98.80
Magyar arany 4%	92.40
Magyar ezüst 4%	98.75
Magyar keleti vasút	98.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	203.—
Magyar hitelmegváltási kötvény	160.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	100.75
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	100.65
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	120.50
Osztrák papírjádék	100.50
Osztrák jádék ezüst	154.50
Osztrák jádék arany	1550.—
Koronárjádék	733.—
1860-iki államsorsjegyek	691.50
Osztrák-magyar bankrészvény	694.—
Magyar hitelbankrészvény	—
Osztrák hitelbankrészvény	—
Osztrák-magyar államvasút	—
20 frankos arany (Napoleonador)	19.03
Német birodalmi márka	117.05
London	239.45
Páris	95.25
20 márkás arany	—

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felől indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm.v. Szoinokról este	9.—
Erdély felől:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborszlóról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborszlóig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.06
Radnára délután	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felől:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felől:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brás felől:		Brás felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

NAPIREND.

Január 10. Szombat. Róm. kath. naptár: Vilmos. — Protestáns naptár: Vilmos. — Izraelita naptár: Sabbat. Wajch. — Görög-keleti naptár (december 28.): Több ezer vertán. — A nap két 7 óra 31 perccor, nyugszik 4 óra 12 perccor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhe, semmi, vagy kevés csapadék.

Január 10. Az aradi mérnök és építész-egyesület föl-olvasó-estéje este 6 órakor (Központi szálló.) Társas-vasorája este 8 órakor (Vass külön terem.)

REGÉNY-CSARNOK.

A távollevő.

— Francia regény. —

Irt: **Montégnit Maurice.** [11]

(Folytatás.)

Igy folyt tovább az életük, anélkül, hogy bárki is rá gondolt volna a megváltoztatására. Néha-néha Renée odalépett Gáborhoz, mindkét kezével megfogva a fejét és nézte sokáig, mint ahogy az anya nézi hosszú utra induló gyermekét. Gábor meglepetve nézte ilyenkor a leányt s Renée nem tudta, mit szójjon. Az ember azt hihette volna, hogy ez a leány sejtí, hogy kettesben való életüknek csakhamar végét fogja vetni egyetlenegy mennykőcsapás, hogy Gábor az életét egészen egyedül Renée nélkül fogja tovább folytatni. S a leány, mintha bele akarta volna vésní lelkébe az ifju képét, hogy elvihesse magával abba az ismeretlen sötétségbe, ahova titokzatos hangok hívták.

Két év óta csak egymásí voltak, csak egymásnak éltek, egy ugyanabban az időben, egy ugyanaz a gondolatuk volt, ugyanazokért a kérdésekért érdeklődtek, megosztottak mindent, még az álmaik is egyformák voltak s kacagva váltak el, mikor Gábor egy szerdai napon, mint rendesen, elment, hogy az apjánál ebédeljen.

Mikor kiért az utcára, megfordult s az ablakból kihajló Renéének a szokott módon intett bucsut a kezével. Az utcasarkon eltűnt, még egy utolsó bucsuintés után, de — maga sem tudta miért, — a gondolatai meg a szíve ott maradtak Renéénél.

A Morsalines palotában ünnepi ebéd s fogadó este volt. Gábor csaknem éjjelig kénytelen volt ott maradni, de akkor aztán egyike volt az elsőeknek a távozóik között. A Malesherbes téren bérkocsi haladt át. Megállította s husz perccel később ott volta Luxemburg palota mögött, a Boulevard Saint-Michel magaslátán.

E pillanatban zürzavaros, távoli lárma riasztotta fel álmódosításából; kinézett a kocsi ablakán s jobbról is balról is szaladó embereket vett észre.

Aztán kürtrecsegés hasította meg a levegőt s vad vágásban, komor, vörös fényvel a szélben harsogva égő fátylak fényében rohantak el mellette a tüzi fecskendők, a gőzgépek, a csötekercekek s az óriási létrák. Villogó csakós tüzoltókkal telt kocsi követtek gyorsan, mint fantasztikus árnyak a többi kocsit s folyton hangzott a harsány, intő kiabálás: „helyet, helyet a tüzoltóknak!”

Morsalines kocsisa épp úgy mint a többi, kitért az utból; az ostorával jobbra mutatott az égnek egyik vérvörös sarkára s azt morogta:

— Oriási tüz lehet! Nincs is messze, mert idáig érzik a melege!

Gábor valami esztelen félelemtől megragadtatva rögtön kiugrott a kocsiból s a többi létrával és báméskodóval együtt, akiket a tüzvész, ez az ingyen látnivaló vonzott, futni kezdett.

Az utcakeresztezésnél bekanyarodott a Montparnasse-utcába.

S mentül előbbre haladt, annál inkább bizonyosságnak tűnt fel előtte valami névtelen borzalom. Igen, a láng ott pusztított az ő utcájában. S a fecskendők is arra mentek, a tömeg is arra tódult. Bekanyarodott a sarkon s abban a pillanatban hangos zugás kábitotta el a fülét, szörnyű világosság vakította el a szemét. A tüz a Notre Dame des Champs-utcában volt; tovább rohant és egy kéz visszatartotta s egy parncsoló hang rákiáltott:

— Vissza! Ott senkinek sem szabad keresztülmennie!

Az utcát rendőrkordon zárta el. Gábor egy

rántással kiszakította magát, csak pár szót lihegett:

— Az én házam ég!

S rohant tovább a veszedelem felé.

Három ház: az övé és két szomszédos épület máglyává változott át! a kicsiny, vékonyfalú építmény úgy lobott vetett, mint egy halom gyáluforgács s csak romhalmaz maradt belőle. Gábor felsikoltott a fájdalomtól. Egy tüzoltótiszt megragadta a karját:

— Kit keres?

— A feleségemet, a feleségemet!

Ez volt az igazi név, mely megillette Renéet.

— A feleségét? — Kérdezte a tiszt. Ebben a házban laktak önök? Amabban ott? Nos a feleség meg van mentve... igen meg van mentve, abban a boltban ott... szaladjon oda, nekünk még itt van dolgunk.

Valóban a két szomszédos, ötemeletes ház még mindig óriási lánggal égett. Az ablakokból fekete füstgömbök nyomultak elő, szétpattantak s vörös sárga, zöld sziporkaözönt okádtak szerete, majd vékony kék lángnyelveket löveltek szét, amelyek mint valami rakéta szálltak magasra, vagy mint finom tüzcsozor foszlottak szét a levegőben.

Mindenütt rémület, zavar, örvöngő menekülés volt az ur, mindenhol, atkozódást, szitkot, sikoltozást, zokogást lehetett hallani. Az erkélyeken, a háztetőn asszonyok, gyermekek futkostak össze-vissza ész nélkül, hadonázva, félmeztelenen. Az égre kiabáltak, hangosan könyörögtek Istenhez, emberhez s nem akartak meghalni. A tüzoltóság pedig komolyan, rendszeresen, egy-egy fütynék, egy-egy parancsoló, nyugodt hangon kiadott rendelkezések engedelmeskedve, folytatta a mentés munkáját, a létrák felnyúltak a magasba, s már az egész vonalon jelezték a csillogó sisakok, hogy közeledik a segítség.

Rövid küzdelem keletkezett a két elem között. Csakhamar vörös füstfellegek emelkedtek az égre s aztán mint valami sűrű eső hulottak megint alá.

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Bérlet 101. sz.

Páratlan.

Szombaton, 1903. évi január hó 10-én:

TÖRÖK IRMA mint vendég:

A vasgyáros.

Színmű 4 felvonásban. Irt: Ohnet György. Fordította: Fáy J. Béla.

SZEMÉLYEK:

Beaulien	Csigaházi E.	Susanne, húga	Szabó Irma.
Claire, leánya	Török Irma.	Moulinet	Békés Gyula.
Octave, fia	Ternyei L.	A'hénais	Gazdi A.
Bligny herceg	Marházi M.	Bachelin	Győre Alajos.
Préfoni báró	Szabó József.	Sevan, orvos	Tukorai L.
Sophie, neje	Gőz Aranka	Gohert	Németh J.
Derblay	Csiky László.	Inas	Réthy István.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

NYILTTÉR.*

Telefon 162. szám.

Ajánlok kitünő minőségű szagtalan

fűtő-kőszent,

darabos

légszesz-pirszenet (koks),

kétazer mesott, valódi porosz

kovács-kőszent,

1818 rostált, darabos

bükfa-szenet,

50 kilós ólmozott zsákokban házhoz szállítva, legjutányosabb árak mellett.

Reusz Mór,

Arad, Boros Beni-tér 12.

A rendelmenyek szállítása szigorú ellenőrzés mellett történik s a helyes súlyért jótállást vállalok.

Gyomorbetegeknek!

Mindazoknak, kik meghűlés vagy a gyomor túlterhelése nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy nagyon hideg ételek avagy rendetlen életmód által gyomorbetegségben, u. m. **gyomorhurut, gyomorgöres, gyomorfájás, nehéz emésztés vagy elnyálkásodásban**

HUBERT ULLRICH-féle gyökér bor.

E gyökérbor kftünő, gyógyképesnek államert gyökérből, jó borral van készítve, erősíti és élénkíti az ember emésztési szervezetét, a gyökérbor elhárítja az emésztési zavarokat és elősegíti az új egészséges vér képzését.

A gyökérbort kellő időben használva, a gyomorbajt már esirában elfojtja. Nem szabadna tehát annak használatával késni. Észleletek, mint fejfájás, felbűfögés, gyomorégés, felfuvalkodás, rosszullét hányással, melyek üdült gyomorbajoknál mindig gyakrabban lépnek fel, számtalanszor már nehányszori ivás után megszünnek.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei mint szomatlanlanság, valamint verorodás a maji lep. és vegeriszervezetben (hämör hoidal betegség) a gyökérbor által gyorsan elavolttatik. A gyökérbor megszünteti az **étvágytalanságot** és könnyü székelés által eltávolítja a gyomor és belekben felszaporodott idegen anyagokat.

Sovány, sápadt arczzint, vérhiányt, erőtlenséget, legtöbbyire rossz emésztés, esékely vérképzés és a maji beteges állapota okozza. **Étvágytalanságnál,** valamint gyakori fejfájás, álmatlan éjjeliek következtében sok ember lassan elpusztul. **Gyökérbor** a gyengült életterének friss erőt ad. — Gyökérbor gerjeszti az étvágyat elősegíti az emésztést és táplálkozást, gyorsítja az anyagcseret és vérképzést, megnyugtatja a feleslegzett idegeket és új életkedvet ad. Számos elismerő és hálalrat bizonyítja ezt. — **Gyökérbor** kapható üvegekben a fti 1.50 és fti 2. — a gyógyszerárakban Arad, Kis-Szt-Miklós, Ologváoz, Ó-Pécska, Német Szt-Péter, Székesút, Varjas, Monostor, Vinga, Orezfalva, Fibis, Gutttenbrunn, Maria-Radna, Lippa, Kovaszinoz, Világos, Agris, Ternova, Tauriz, Nádas, Pankota, Zaráné, Komlós, Ó-Szt-Anna, Uj-Szt-Anna, Kurtios, Simánd, Szt-Márton, Nácsa, Kevermes, Kunágota, Tornyá, Battonya, Szemlak, Parjámos, Sándorháza, Pészak, Knez, Billeu, Bagaras, N-Jóosa, Gyertyámos, Kis-Beoskere, Uj-Besse-nyó, Szt-András, Gyarmata, Temes-Rékás, Topeloveoz, Józsefalva, Belinoz, Lugos, Kizdia, Buttyin, Bokszög, Boros-Jonó, Csermó, Kis-Jenő, Sikló, Székúvár, Elok, Kétegyháza, Gyula, Uj-Kigyós, Apáca, Megyes-Bodzás, Mező-Kovásháza, Tót-Komlós, Orosháza, Mezőhegyes, Pityaros, Csánád-Palota, Nagylak, Egres, Szerb-Szt-Péter, Hatzfeld, Lovrin, Nagy-Kikinda, Szakálháza, Mehala, Békés-Craba, Temesvár stb. valamint minden nagyobb és kisobb helyen Magyarországnak és az összes ausztria-magyarországi városok gyógyszerárakban.

FÖLDES KELEMEN és **HAJÓS ÁRPÁD** urak gyógyszerárak Aradon, 3 és több üveget eredeti áron Ausztria-Magyarország bármely helyere küldenek gyökérboraimat üvegekben.

Óvakodjunk utánzatoktól! 1888
Kérjünk határozotlanul

HUBERT ULLRICH-FÉLE GYÓGYFÜBORT.

Villanyos házi csengő bevezetést,

Villanyos házi csengő javítást,

Villanyos csengő évi jókarban tartást,

Házi telephon szerelést szakszerűen és jutányosan készít. 1728

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és varrogép raktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

Zálogcéduákat, tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész **ARAD, TEMPLUM-UTCZA**

Minorita-palota. Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

*	Cseléd elhelyező intézet!	*
Gyors és pontos elintézés!	<p>Van szerencsém ugy a helybeli, mint a vidéki n. é. kö-zönség becses tudomására hozni, hogy cseléd elhelyező intéze-temet, mely már 21 év óta fennáll, saját nevem alatt tovább folytatom, s ezután is, mint eddig, igyekezni fogok t. megbí-zóimnak minden tekintetben gyorsan és pontosan eleget tenni. Elhelyezek minden szakmába vágó személyzetet, u. m.:</p> <p>Vendéglői szakácsnőt, Kézileányt, Kávésleányt, Szobaasszonyt, Kaszírnőt, Pinczért,</p> <p>ugyszintén magánosok részére</p> <p>Nevelőnőt, Szakácsnőt, Szobaleányt,</p> <p>ugyszintén mindenféle férfi-cselédet. Elhelyezek továbbá kereskedő segédet, gépészt, raktárnokot, könyvvezetőt, kertészt, gazdasági ispánt, stb.</p> <p>Midőn magamat továbbra is a n. é. közönség becses jó-indulatába ajánlom, s továbbra is ugy, mint eddig, szíves meg-rendelését kérem, vagyok teljes tisztelettel</p> <p style="text-align: right;">Őzv. Nichtenhauser Józsefné, Árpád-tér 1. szám.</p>	Gyors és pontos elintézés!
	<p>78</p> <p style="text-align: center;">Egyben megjegyzem, hogy az aradi 461. számú telefon ugy a helybeli, mint a vidéki becses megrendelőim rendelkezésére áll.</p>	
*		*

Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

Meghívás!

Az „Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság”

t. részvényeseit

a folyó évi január hó 25-én délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében (Andrássy-tér 21. szám I. emelet) tartandó

rendes évi közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kiküldése.
 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1902. évi számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, valamint a tiszta nyereség felosztása és a felmentvények megadása iránti határozathozatal.
 3. Az alapszabályok 6., 28., 36., 40., 42., 45., 46., 49., 52., 60., 75. és 82. §-ainak módosítása.
 4. A bíráló választmány 2 tagjának megválasztása 2 évre.
 5. A vezérigazgatóval kötött szerződés bemutatása az alapszabályok 42. §-a értelmében.
- Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 19. §-a értelmében részvényeiket f. é. január hó 22-ig az intézet pénztáránál tértívny ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Arad, 1903. január hó 10-én.

Az igazgatóság.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozásnál kérjük a hirdetés alatt levő címekre hivatkozni.

As apró hirdetések előre fizetendők.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad és hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám.
— Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselekedet kereső vagy cseledek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillért és 1 koronáért kaphatók lapunk előruktató hegyein.

„Barna.”

Vegye át posterestante levelét a főpostán.

Ugyes gyakornok

kerestetik lehetőleg azonnali be-lépésre. Ajánlatokat „Gyakornok” jelleggel a kiadóhivatal közvetít.

2 lakás május hó 1-étől kiadó.

Minden lakás 2 utca, 1 udvari szobából és hozzátartozó mellékhe-lyiségekből áll. Bővebbet Flórián-utca 6/c. 69

Keresek nyelvmestert,

ki perfect tanit angolul. Czim mér-nőki iroda, Boros Béni-tér 3 81

Eladó vendéglő.

Mária-Radnán, a vasuti állomással szemben, haláleset miatt egy jó forgalmu vendéglő örök áron eladó, esetleg bérbe kiadó. Értekezhetni ugyanott. 80

Csak 5 korona

4 1/2 kg. igen finom, a préselésnél megsérült

Toilette-szappan

különböző finom illattal. A székül-dés utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében történik. Spitzer A. Wien, IV/1 Kettenbrücken-gasse No. 12/A. 2741

Meghívó.

Az Aradi ügyvédi kamara

aradi tagjait meghívom az igazságügyminiszterhez felter-jesztendő évi jelentés pontozat-tainak, úgy az ügyvédség és a jogszolgáltatás terén tett ta-pasztalatoknak megbeszélésére 1903. évi január 11. d. e. 10 órakor a kamara helyiségében tartandó

értekezletre.

Aradon, 1903. évi január hó 8-án. 104

Szalay Károly.

az ügyvédi kamara elnöke.

Papirkereskedés

TELEFON 126. SZ.

BLOCH H.

papirkereskedése,
könyvnyomdája,
fényképezési cikkek
raktára.

DISZLEVÉLPAPIROK

művészies kivitelű dobozokban, felülmulhat-lan választék.

Könyvnyomda

FESTÉKSZEKRÉNYEK

olaj és aquarel.

RAJZESZKÖZÖK.

FÉNYKÉPÉSZETI GÉPEK.

ÍRÓ-ASZTALI KÉSZLETEK.

Rendkívüli nagy választék.

Valóban mérsékelt árak!

2278

Fényképezési
cikkek raktára

Naponta postacsomag-expeditió.

Képes újságok és le-
velező lapok leggyobb vá-
lasztéka.

Az üzlet egész nap nyitva van.

Charta Aradlessimost
a legujabb merített levél-
papir

A legelegánsabb névje-
gyek nálam készülnek.

16627 és 16785—1902. P. szám.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék, mint hitbizományi bíróság, gróf Königsegg Fidélnék, mint a gróf Königsegg család rothenfelsi ága hitbizományi birtokosának 16627—P. 1902. és 16785—P. 1902. szám alatt hitbizományi kölcsön engedélyezése, illetve felemelése tárgyában beadott kérelme folytán a hitbizományi jószágok értékének megállapítása végett a birói becsüt elren-delte és ennek foganatosítására Pogonyi Nándor aradi kir. tör-vényszéki albirót, mint a hitbizományi ügyek előadóját ki-küldötte.

A birói becsütnek Taucz községben való foganatosítására 1903. évi február hó 3. napjának d. e. 9 óráját, ezt megelőző-
leg pedig a szakértő becsütök megnevezésére rendel s a kir. törvényszék pertárában tartandó jegyzőkönyvi tárgyalásra 1903. évi január hó 17. napjának d. e. 9 óráját kitűzván, azokhoz a gróf Königsegg család rothenfelsi ágának hitbizományi vá-rományosait személyesen, vagy megbizandó ügyvédek útján a törvényes következmények terhe alatt ezennel megidézi.

Kelt Aradon, az aradi kir. törvényszék, mint hitbizományi bíróságnál 1902. évi december hó 17-ik napján.

Pogonyi Nándor,
kir. törvényszéki biró.

72

Miért szenved ön?

ha biztos kilitása van a gyógyulására minden még oly régi seb is meggyógyul és mentve lesz minden fájdalmas mű-tétől, ha

Thierry Adolf egyedül valódi

CENTIFOLIA KENŐCSÖT

használja kiváló hatással sebek gyógyulására és fájdalmak enyhítésére fe-lülmulhatatlan. A valódi Centifolia szappan alkalmazható: mellfájás ellen gyermekgyasoknál, a tejáradat csökkenésénél, mellkeményedésnél, sebzás állapotoknál, nyílt sebeknél, dagadt lábknál és csontszu ellen-irágás, szúrás, lészek és ütéseknél, genyvedes sebek, Carbunkulus és, minden égési sebek ellen. Fagyos testrészeknél, fekvés által előidézett sebeknél, beteg-könl, gyermeksebeknél stb.

THIERRY A. gyógyszerész balzsam és centifolia kenőcse.

Ezen két gyógyszerünkben utólerhetetlen szer-nim-kitéve megromlásnak, hanem ellenkező-
leg, mentől régebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, ugyszinten nem szorvódnak sem a fagy-tól, sem a forróságtól, miért is minden időben alkalmazhatók. Csaknem mindig eredményt és segít-séget hoznak, mindenesetre azonban, hogy nem szabad hamisítványokhoz, vagy érték- és hatástalan-
ugyverezeti pótszerekhez nyúlni, mely csak csaláiban pénzkidobás, hanem tartanak magunkat ezen két régióba bevált, olcsó, megbizható s a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szerekhez, melyeket minden háznál készletben kellene tartani. Ahol nem kapható a valódiság minden ismertetőjével, rendeljünk egyszerűen direkt a következő ezimen:

THIERRY (A.) LIMITED gyógyszerész védangyal-gyógyszertára Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Budapesti főraktár: Török J. gyógyszerészárban, Király-utca. Zágrábban Mittelbach S. gyógy-
szertárban és Bécsben Brady C. gyógyszerésznel. 2714/III.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

A mélyen tisztelt Hölgyközönség szives figyelmébe!

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki mélyen tisztelt hölgy-közönség becses tudomására hozni, hogy Bécsből néhány nap előtt megérkeztem, hol sikerült a leg-utó-só divat szerinti Irizurákat, hajfestést és hajriplizést tel-
jesen elsajátítani.

Bátorkodom tehát a m. t. Hölgy-közönség becses figyelmét különö-
sen a hajfestés és hajripliz-
zésre felelvni.

Tekintettel a béli idényre s amugy is nagy elfoglaltságomra, kérem azon m. t. Hölgyeket, kik magukat általam fésültetni szándé-
koznak, kegyeskedjenek engem egy nappal a fésülés előtt értesí-
teni, nehogy a nagy elfoglaltságom miatt egyik vagy másik igen t. megbizom kimaradjon s ebből kel-
lemetlenség származzon.

Midőn magamat a n. é. Hölgy-közönség becses pártfogásába aján-
lom, vagyok 79

teljes tisztelettel

Nichtenhauser Malvin,

Szabadság-tér II., földszint.

Kényelem szempontjából úgy a a helybeli, mint a vidéki t. megbi-
zomimnak az aradi 461. számú tele-
fon áll rendelkezésükre.

Lakás

február hó 1-től kiadó.

4 szoba, elkülönített parkos udvar, évi bér 250 forint.

Ugyanott

3 szobás lakás

parkos udvar,

évi bér 160 forint vízhasz-
nálattal együtt,

márczius 1-től kiadó.

Bővebbet Halász-utca 27. 71

Köhögést csillapít

a hirneves és kellemos ízű

Kaiser-féle

mell-bombon.

2740 körjegyzőileg hi-
telesített bizonyít-
vány igazolja a biztos ered-
ményt köhögés, rekedtség
vagy katarus és elnyálká-
sodás ellen. Minden egyéb
szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen és Khudy József a Szűz Máriához, Berger Gyula a Szent Erzsébethez címzett és Hajós Árpád gyógyszerészárban Aradon. 0181